

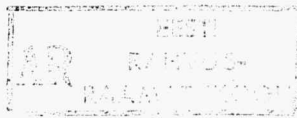
MEIE NOORUS

Mis neile
nimeks panna?

13

1939

Uuendage juba **täna**

«MEIE NOORUS'E» tellimine 1940. aastaks!

Uuel aastal ilmub «MEIE
NOORUS» 18 korda —
500—600 suurt pildirikast lhk.

**Võtke kõik osa «MEIE NOORUS'E» tellimis-
võistlusest, millest lähemalt tagakaanel.**

«MEIE NOORUS'E» aastatellimine on

parim jõulukink

pojale - tütrele - õele - vennale - sõbrale.

Milline muu kolme krooni eest saadav kink suudab
terveks aastaks pakkuda nii suuri rõõmu?

MEIE NOORUS

NOORTEAJAKIRI

Toimetuse: **V. Alftoa, J. Maisma, E. Murdmaa,
J. Nyman, P. Rummo, J. Vellerind.**

Peatoimetaja: **J. Nyman.**

Tegevtoimetaja: **P. Rummo.**

Ilmub 18 numbril aastas. Toimetuse aadress: Niguliste 12, Tallinn. Telef. 432-73

Nr. 13 (16)

Detsember

1939

(13. järg)

Töötati enamasti autojuhimajas, sest seal oli kodusem. Tööd tehes vesteldi. Kord juhtus nii, et hakati rääkima sellest, milleks keegi saada tahab, kui ta suur on.

„Mina hakkam töötama sotsiaalse hoolekande alal,“ ütles Ilmar.

„Mis asi see on?“ tahtis Malle teada.

„See on seda, et... hakkam hoolitsema kõigi vaeste eest ja nende eest, kel pole tööd. Ja siis aitan uusi seadusi teha, et kõigil oleksid puhtad ja valged korterid ja lastel talvel soojad riided... Me oleme preili Pilvetiga sellest asjast mitu korda rääkinud.“

Mallele meeldisid Ilmari kavatsused väga. Uksainus asi tegi talle muret:

„Sul tuleb ju siis vist hirmus palju õpida?“ küsis ta kõhklevalt.

„Seda küll,“ arvas Ilmar: „Pean ülikooli lõpetama, — mis seadusi ma muidu oskan teha...“ Ilmar kippus nagu ohkama.

„Ära ohka midagi!“ muigas Tiit. „Küllap saad õppimisega hakkama, sul ju Mall abiks.“

Mall jäi mõttesse. Teised vaikisid ka.

„Mina õpin varsti lugema!“ ütles Mall äkki. „Kui ma ise ka lugeda oskan, siis on kergem Ilmarile õppimise juures abiks olla.“

Malle nägu oli nii tõsine, et keegi naerma ei hakanud. Ainult Tiit muigas natuke.

XXVII.

Umbes nädalapäevad enne jõule tuli lumi maha. Preili Pilvet otsustas oma hoolealuseile rõõmu teha ja sõitis nendega pühapäevaks Kloogale.

Oli aga siin kõik muutunud! Isegi maja näis hoopis teissugune kui suvel; maja ümbrust ei tunnud äragi. Põõsad aias olid nagu valged lumekuhilad, puud metsas nagu tohtu suured lumimemmed.

„Küll on ilus!“ kordas Aare alatasa.

„Kas läheme merd ka vaatama?“ küsis Ilmar.

„Kõigepealt peaksime kõõgi soojaks küüma,“ ütles Milli. „Siis oleks koht, kus, me võiksime endid soojendamaks käia, kui väljas külm hakkab.“

„Täitsa õige,“ sõnas preili Pilvet. „Siin on kuuri võti, poisid, tooge puid kööki!“

„Kas keedame sooja teed ka?“ tahtis Aare teada.

„Muidugi, muidugi!“ olid kõik õhinal nõus.

Aare pakkus ennast teevee keetjaks.

Algul läks kõik hästi. Toodi puid ja vett, tehti tuli pliidi alla ning aeti vesi kannus sumisema. Siis ei lasknud Aare enam kedagi kannu ligi.

„Mina ise! Mina ise!“ tõrjus ta kõik aidata tahtjad eemale.

Akki hakkas vesi kannus pahinal keema. Aare haaras ruttu kannu tulelt... ja õnnetus oligi käes: kuuma vett voolas kannust Aare sõrmedele enne kui Milli appi jõudis.

Kogu köök oli nüüd askeldust täis. Aare istus ja nuttis, Milli lohutas, Ilmar noomis, preili Pilvet määris vaseliini haiget saanud sõrmedele, Tiit hoidis vaseliinitoosi, Mall silistas selja tagant Aare kukalt ja pomises:

„Ära nuta!... Ole kallid, ära nuta!“

Aare lakkaski varsti nutmast, aga metsa minna ta ei saanud: kinnas poleks mahtunud haigesse kätte... Aarel tuli preili Pilvetiga kööki istuma jääda, kui teised välja läksid. Mall pakkus oma nukku Aarele seltsiks, aga Aare ütles, et nukk tahaks enemini jalutada. Võeti siis ka nukk metsa kaasa. Mall mässis ta veel helepunasesse villasesse rätikusse, et tal väljas külm ei hakkaks.

Metsas polnud ühtki teed ega rada, ainult lumi oli igal pool. Kuid lumekiht oli õhuke, kõndimist see ei takistanud, ainult rudises jalge all.

„Juba meri paistabki!“ hüüdis Tiit.

„Kus?“ imestas Ilmar. „Ei mina näe.“

„Paistab jah,“ ütles Milli. „Sealt, puude vahelt vilgub.“

„See?..“ imestas Ilmar. „Nii hall... Mul oli tunne, et meri on siin ikka niisama sinine kui suvel.“

„Kus nüüd seda!“ ütles Tiit. „Eks ta ole talvel hall igal pool... Aga me ei e meri see küll nagu ei oleks enam.“

„Nagu ei oleks jah,“ ütles Mall. „Minule see hall meri ei meeldi. Metsas on ilusam.“

„Meie saar on merest hoopis kadunud,“ sõnas Ilmar. „Ma vaatan ja vaatan, aga mitte ei näe.“

„Küllap see on nüüd vee all,“ arvas Milli.

„Läki parem tagasi metsa!“ ütles Tiit. „Kuski toksib rähn, — otsime ta üles, vaatame teda. Rähn on tore lind.“

Mindi jälle metsa. Hakkas sadama laiska, pehmet lund. See meelitas hullama. Pilituti lumepallidega, aeti üksteist puude vahel taga. Kilgati ja naerdi. Nii möödus õige hulk aega.

„Mul on kindad märjad,“ ütles viimaks Mall. „Käed hakkavad külmetama.“

„Tuleks koju minna!“ ütles Milli.

Tiit vaatas ringi, jäi nõutult seisma ja sõnas:

„Mitte ei saa aru, kus kandis õieti kodu on, Ilmar, mis sina arvad?“

„Mina küll ei tea...“ ümises Ilmar.

„Katsume oma jälgede järgi tagasi minna,“ ütles Milli. Otsiti oma jälgi, aga neid polnud enam näha: pehme lumi oli nad kinni katnud.

„Päikest ka ei ole,“ tähendas Tiit. „Isegi taevast ei paista... Kogu puudealune on lumehelbeid täis...“

„Hakkame huupi minema!“ ütles Ilmar. „Kuhugi me ikka jõuame.“

„Jah, aga kuhu?“ küsis Milli. „Külasid siin lähedal ei ole. Suvilad on tühjad...“

„Läki mere ääre tagasi,“ ütles Ilmar. „Sealt ma oskan koju minna.“

„Kui teaks, kus pool meri on...“ algas Tiit ja jäi vait.

„Ei jäe tõesti vist muud üle, peamegi huupi minema hakkama,“ otsustas Milli. „Tule, Mall, ma mässin su käed nuku rätkusse... Ja nüüd otse edasi!“

Vaikides mindi tükk aega puude all edasi. Lumesadu muutus tihedamaks ja vähehaaval hakkas minema pimedaks. Jalad kippusid väsima: raske oli sumada pehmes lumes.

„Mis meist küll saab?“ mõtles Milli murlikult.

... ja õnnetus oligi käes

Ilmar ja Tiit pingutasid kõigest väest silmi, otsisid mõnd vähegi tuttavamat kohta.

„Väga kaugel me ju majast olla ei saa!“ ümatas Tiit.

„Ega saa...“ nohises Ilmar. „Aga kui me kogu aeg majast eemaldume...“

Ta ei saanud lauset lõpetada, sest Mall oli juhtumisi pead pööranud ja ütles tõsiselt nagu alati:

„Mina näen tuld!“

Kõik jäid seisma.

„Tuld? Kus sa näed tuld?“ küsis Tiit.

„Seal,“ näitas Mall.

Tõepoolest eemalt läbi lumesaju paistis tulekuma.

„Seal peab inimesi olema,“ ütles Ilmar. „Kas hakkame sinnapoole minema?“

„Muidugi,“ ütles Milli. „Kui seal on inimesi, siis juhatavad nad meid koju.“

Pooljoostes ruttasid kõik tule suunas.

„Tara on ees!“ kuulutas Tiit.

„Läheme piki tara edasi, kuski peab värv olema,“ arvas Ilmar.

Minnes kaotati varsti tulekuma silmist. Tara ei tahtnud ega tahtnud lõppeda.

„On see aga suur krunt,“ põhjas Ilmar. Keegi ei vastanud.

Tara ei tahtnud ega tahtnud lõppeda

Tüki aja pärast hüüdis Milli:

„Nurk paistab!“

Sammuti reipamalt. Igaüks arvas, et küllap nüüd värav on üsna lähedal. Kuid mingit väravat ei tulnud.

„Neil vist väravat ei olegi!“ ütles Ilmar pahuralt.

„Peab olema,“ ütles Milli. „Kuidas nad sisse pääsevad, kui väravat ei ole?“

„Kõnnime teise nurgani,“ otsustas Tiit. „Kui tara kolmandas küljes ka väravat ei ole, siis...“

„...ronime üle!“ lõpetas Ilmar.

„Ei tea, kas maksab üle ronida,“ kõhkles Milli. „Üle tara võõrasse aeda ronida... see pole sünnis.“

Jõuti nurgani. Ümber nurga pöörates muutusid sammud jälle nobedamaks. Kõik vahtisid põnevusega, kas värav paistab. Uhtki sõna lausumata rühiti edasi.

„Värav!“ hüüdis viimaks Tiit. „Värav!“

„Ometi kord!“ ütles Milli.

Ilmar pidi ka midagi ütleva, peatus aga poole sõna peal ja hakkas naerma. Tiit andis Ilmarile vopsu selga ja naeris ka.

„Eks ole hea, et me üle tara ei roninud!“ naeris Milli, lisas siis tõsisemalt juure: „Kuidas me ometi nii sõgedad olime! Kuidas me juba ammu ei taibanud, et käime ümber oma vana tuttava aia!...“

„Lumi tegi silmad segaseks,“ ütles Mall.

„Küllap vist...“ ja Milli avas värava.

Müdistades ja kobistades rutati majja. Klopiti lund riietelt ja mütsidelt, ise ikka veel naerda kõhistades.

„Kuhu te nii kauaks jäite?“ ruttas Aare tulijaile vastu. „Ma juba ootasin...“

„Kuhu meil ikka jääda oli,“ muheles Tiit. „Mässasime metsas lumega ja...“

„Pange nüüd riided sooja-müüri juure ta henema ja tulge sööma,“ askeldas Aare perenaiesena.

„Isu mul on selle rassimise peale!“ muigas Ilmar.

„Mismoodi te rassisite? Ja kui kaugel te käisite?“ esitas Aare uudishimulisi küsimusi.

Agatulijad olid vastamisega kitsid. Iga viisi katsus Aare neilt midagi teada saada, kuid nad ainult naersid ja nohisesid.

„Kindlasti oli teil kangesti huvitav,“ kiheles Aare. „Jutustage ometi!“

„Meil pole ju midagi jutustada,“ kinnitas Ilmar.

„Isegi jänest me ei näinud,“ muigas Tiit.

„Ainult lumiseid puid oli kogu mets täis,“ ütles Milli.

„Ja tara narris meid,“ sõnas Mall.

„Missugune tara?“ uuris Aare.

„Aiatara,“ vastas Tiit. Ei saanud ega saanudki Aare midagi teada. Öhtul püüdis ta Ilmarit kodus küsimustega pinnida, veel järgmisel päevalgi nurus ta:

„Ilmar, jutusta ometi, mis ta metsas tegite.“

„Astusime,“ vastas Ilmar.

„Mismoodi?“

„Ikka kahe jalaga.“

See oli Aare meelest juba lausa pilge. Ta lõpetas küsimise.

Ega olnud nüüd aegagi enam Ilmarit küsitleda. Oli muudki huvitavat näha, kuulda ja teha. Ömbleja juurest toodi Aarele uus kleit, seda tuli selga katsuda ja peegli ees imetleda. Siis tuli koolipeo peaproov. Ja siis koolipidu ise...

(Lõpp järgneb.)

KUIDAS TEKKIS RAHA

(Järg)

Tavaliselt sulatati kuld ja hõbe enne kaalumist, kusjuures metall valati rõngasteks, pulkadeks, kangideks või plaatideks. Pärast kaalumist tarvitati neid esemeid rahana. Piiblis jutustatakse, kuidas Abraham ostis maad, makstes selle eest teatud kaalu järgi hõbedat.

See isik, kes sulatas ja valas metallkange, tegi neile sageli oma märgi või pitseri vastutuseks, et need on puhtad ja õiged. Kui ta oli tuntud ja lugupeetud isik, siis usaldati tema valatud kulda ilma kahtluseta. Kui teda aga ei usaldatud, siis prooviti ta kullakange ja -rõngaid mitmesuguste keemiliste vahendite abil enne kui kaupmehed neid vastu võtsid tasuna kauba eest.

Mõnel pool määras valitsus metallkangide puhtuse ja kuju, mida lubati kasutada rahana. Väga sageli võis näha turgudel ametlikku kaalumeistrit, kellele toodi lahendada arusaamatused ja tülid ostjate ja müüjate vahel.

Väga vanal ajal oli Hiinas kombeks anda odavamatele metallidele, nagu rauale ja vasele, kui neid tarvitati rahana, mitte kangi kuju, vaid neist tehti mingisugused tarvilised esemed, nagu kõplad, labidad või potid. Roomlased tarvitasid rahadeks pronksplokke, mis kaalusid kaks kuni viis naela ja millele olid valatud loomade reljeefid.

Isegi pärast seda, kui hakati tarvitama münte, jätkati kaalutud metallkangide kasutamist rahana. Keskajal olid kaupmeestel, kes käisid laatadel, alati kaasas rahakaalud. Praegu Inglismaal käibel olev rahaüksus „naelsterling“ on saanud oma nimetuse ajal, mil raha väärtust määrati kaaluga. Kui tänapäeval mõni valitsus peab teisele tasuma suurema summa ja teeb seda kullas, siis ei makseta seda tavaliselt mitte müntides, vaid kangides.

Metallide kaalumise süsteem, nagu me seda kirjeldasime ülalpool, oli nii täpne ja rahuldav tarvitajaid seevõrra, et paljud rahvad ei tunnudki tarvidust mingi parema järgi. Muistse Egiptuse, Babüloonia, Assüüria, Kreeta ja Föniikia rahasteemid ei arenenud kaugemale kirjeldatud meetodist.

Pika aja kestes, mil rahvad tarvitasid kaubanduses metallide kaalumist ja nende kasutamist rahana, nad unustasid, et äri tehes nad tegelikult vahetasid kaupu, nagu seda maailm oli teinud juba varemil päevil. Nad hakkasid kõnelema vaid ostmisest ja müümisest.

Muidugi oli võimalik valmistada kaale ja vihte väga täpselt, kuid igapäevases tarvituses ei tehtud seda alati kaugeltki nii ausalt. Turud olid neil ajal kindlasti väga kära- ja tüürikkad. Ostjad protesteerisid vihaselt, et vihid olid liig kerged, müüjad pahandasid, et maksuks pakutud kullakangid polnud puhtad. Keegi reisija kirjutab: „Ainult need, kes on läbi teinud ränga hõbedatükkide lõikamise ja kaalumise toimingut, vaielnud kaalude pärast ja määranud metalli väärtust, oskavad hinnata praegust rahasteemi.“

Tuli veel teha samm, enne kui maailm sai suuteliseks kasutama raha selles mõttes nagu meie seda sõna mõistame. See samm oli müntide tarvitamiselevõtt. Müntimist ei leiutanud üks inimene korraga, vaid see võeti tarvitusele järkjärgult.

Rooma hõberaha

Müntimise mõtte idu tekkis pitsati tarvitamisest. Pitsateid oli tarvitatud ammu, et tõestada saadiku volitusi ja kinnitada dokumentide ehtsust. Kui hakati templi jäljendeid kasutama metalli puhtuse ja õige kaalu tõendamiseks, tehti sellega esimene samm müntimiseks.

Hiinlased märkisid juba 800 aastat enne Kristust oma pronksnuge tähtede

ja joonistega, et kindlustada metalli puhtust, millest need olid tehtud. Igal noal oli oma kindlaksmääratud pikkus. Need olid siis tõelised „mündid“, kuigi neil oli nugade kuju.

Teised rahvad tulid samuti mõttele anda oma metallist kiiludele, oradele, kangidele, võrudele ja ketastele määratud vorm ja suurus, märkides neid pitseriga kindlustuseks, et need on valmistatud puhtast metallist. Säärast märkimist harrastasid algul arvatavasti kaupmehed, hiljem aga kullasepad, kes töötasid riigi ja kodanlike võimude valve all. Algul kindlustas märk ainult metalli puhtust (mitte kaalu), aga hiljem oli lihtne laiendada vastutust ka selle kaalule.

Vahemeremaades löödi esimesed mündid Väike-Aasias. Kuum metallitükk pandi alasile ja taoti seni pitsatiga, kuni jäljend oli selgesti nähtav. Esimesed selliselt valmistatud mündid olid oakujulised. Neil oli jäljend ainult ühel küljel. Hiljem tehti kujutused mõlemale küljele.

Jäljend, mis löödi mündile, võis kujutada ta väärtust, näit. „lambaraha“. Teised joonised võisid kujutada neid esemeid, mida oli tarvitatud sealses paikkonnas varem vahetusvahendina, nagu kala, kirve, kõrva või nisuiiva piirjooni. Münt ise võidi valmistada selle eseme kujuline, mida varem oli tarvitatud rahana, nagu „noaraha“, „labidarahha“ jne. Aja jooksul selgus, et ümar- gused rahad olid hõlpsaimad kasutami-

sel, ja nii loobuti teissuguste rahade valmistamisest.

Varasemad joonised rahadel ei katnud tervet münti pinda. Nii oli võimalik ilma pitsatit rikkumata maha lõigata või viilida osa kulda. Sellist kuritarvitamist tuli sageli ette. Järelikult olid ostjad ja müüjad sunnitud ikkagi kaalu abil kindlaks tegema raha väärtuse.

Ateenas hakati selle pahe vältimiseks valmistama tasase pinnaga münte, mille terve pind kaeti joonistega. Nii ei saadud maha lõigata metalli ilma et kergesti saadi avastada pettus.

Sääraste müntide juures oli kindlustatud mitte ükski metalli puhtus, vaid ka raha kaal. Neid münte oli vaja ainult loendada, neid polnud tarvis kaaluda. Samuti olid need mündid nii peenelt välja töötatud, et neid oli raske järele teha. Need olidki siis juba tõelised „mündid“ selle sõna meieaegses mõttes. Kuuteistkümnendal sajandil leiutati rahalöömise press, samuti hakati rahade nurki märkima, et takistada nende mahalõikamist. Tollased rahad olid kujult mõnikord nelinurksed.

Antiikaegseis vabariiges kujutasid müntide joonised mingeid tarbeasju või usulisi sümboleid. Isevalitsuslikes riikides löödi rahadele tavaliselt valitseja pea kujutus märgiks, et ainult temal on õigus raha väljaandmiseks.

Metallide valik, millest raha lüüakse, sõltub tavaliselt iga maa metallivaradest, samuti rahva jõukusest. Kui rahvas on väga vaene, tarvitatakse enamalt vask- ja pronksraha. Kui mõni rahvas on rikas, siis eelistatakse kulda ja hõbedat, sest kallid metallid hõlbustavad suuremate summade edasitoimetamist.

Hilisem Rooma riik oli esimene rahvas, kelle raha oli „kullaalusel“, s. o. nad mõtsid kõikide tarbeasjade ja metallide väärtust kulla järgi. Roomlased lisasid veel midagi raha arenemisele, nimelt märkisid nad müntidele nende väärtuse. Tõeliselt olid roomlased esimene rahvas, kes hakkas valmistama münte, milles oli kulda või hõbedat vähema väärtuse eest kui märgiti mündile. Nii olevat talitanud ka üks muistne greeklane, kes oli maksnud oma võlad ülekullatud tinarahadega. Sellist võtet nimetatakse kursi allaviimiseks. Rooma halba eeskuju jälgisid keskajal paljud rahvad, viies mitmel puhul oma raha kursi alla.

Rootsiaegne taaler; kaalub umbes 1 kg

Pühendugem ja töötagem kodumaale!

Kirjanik J. Kunder omas luuletuses „Tõutus“ annab mõjuva tundepildi sellest, kuidas iga eestlane juba maast-madalast peab suhtuma oma kodumaale. Ta toob meie kujutlusse isa lapsega, kes on tõusnud mäele, kus isa, juhtides lapse vaadet alla orgu, lõunasse ja põhja poole, ütleb:

„Laps, vaata, see on minu ja sinu isamaa; see ilus maa on meie, on meie Eestimaa.“

Kui kasvad kord sa suureks, siis pühaks pea see maa!“

Kunderi ajast peale oleme me palju täitnud seda töötust, mida lapses äratasid need isa sõnad. Meie rahvas on kangelaslike võitlustega ja oma visa ülesehitava tööga tagasi võitnud kõik temalt haaratud õigused oma põlisele kodumaale ja on uuesti kindlalt rajanud siin oma rahvuskodu — iseseisva Eesti riigi. Nüüdki on aga meil vajadus tõusta mõtteis mäele ja üha uuendada oma südame töötust Eestile, oma kodumaale.

Meie näeme, et üks meie kaasrahvastest, kellega oleme pidanud jagama oma õigusi kodumaa peale, on lahkumas siit sootuks ja jäävalt. Neid kutsub nende päris-isamaa,

Eraisikuid, kes varematal aegadel münte valmistades petsid või hilisematel aegadel üldse valmistasid ise raha, karistati kui valerahategijaid. Tavaline karistus oli surmanuhtlus.

Vanal kui ka keskajal ei olnud üldse panku. Igauks pidi säilitama oma raha lukutatult tugevates kirstudes või varandusekastides. Neid tuli hoolikalt hoida või koguni peita.

Müntide tarvitamine soodustas kaupade vahetamist võrratu laiemas ulatuses kui see oli võimalik esialgsete kaubandusviiside kasutamisel. Alles müntide kasutamine võimaldas moodsa äritegevuse arengut.

Ameerika NPR ajakirjast.

kuhu nad lähevad. Meile saavad sellega aga ka selgemaks meie ülesanded ja suur siduvus Eestiga, oma põlise kodumaaga.

Kui vaataksime seda lahkumist mäelt, siis märkaksime vaid seda, et eesti rahva võrsuvast ja mühavast metsast kaovad sealt seni silma torganud ja üksikult asunud laiade latvadega eriliiki võõrpuud, kuid mets jääb ja kasvab seda ühtlasem ja võimsam.

Meie noored tunnevad seda ajaloolist pöördepunkti. Nende töötus töötamiseks kodumaale elavneb. Noorte organisatsioonid on valmis selleks oma ridadesse koondama uusi innukaid noori tegutsema ja ette valmistama oma rahva ja kodumaa teenimisele. Sellise kutse eesmärgiga esinesid oktoobri lõpul ja novembri algul meil ringhäälingus „noorte isetegevuse“ ettekannete sarjaga meie tähtsamad ja tegevuses sisukamad noorsoo-organisatsioonid, kusjuures igauks püüdis pakkuda raadiokuulajatele oma tegevust selgitava ja iseloomustavaima kuuldepildi. Seda esinemist ja ettekandeid võib üldiselt kordalainuiks pidada. Nüüd tahavad samad organisatsioonid ja veel teisedki esineda sama eesmärgiga „Meie Nooruse“ veergudel mitmekesiste piltide sarjaga oma elust ja tegevusest. Esinejaid organisatsioonide on küll mitu, kuid töö ja tegevuse siht on kõigil neil üks ja sama. Selle võtame kokku Eesti iseseisvuse kuulutamise manifestis toodud sõnadesse: Kodumaa pojad ja tütreid, ühinegem kui üks mees kodumaa ehitamise pühas töös!

J. Vellerind.

„Meie Nooruse“ suvilaager

toimub 1940. a. suvel K. Pätsi nim. EPR Kose Vabaõhukoolis. See vast saab tore! — Suvilaagrisse pääseb 25 „Meie Nooruse“ 1940. a. tellijat. Ega tea, ehk juhtud olema SINA üks neist!?

Mis? Kus? Kuidas?

Noorte Punase Risti ringides on paljudes kohtades käsil innukad tervishoiuõpingud. Korraldatakse tervisevalvurite ja noorsamariitlaste kursusi ja nii mõnelgi pool on kursuse lõpetanud noored endi hooleks võtnud kooli esmaabi- ja sanitaarvalve korraldamise. Samuti jätkatakse — erakorralistest aegadest hoolimata — koolide kirjavahetust rahvusvahelises ulatuses. Joulude lähenedes noortepunaseristlased pingutavad mõtteid, kuidas otstarbekaimalt valmistada jõulurõõmu neile, kel seda muudu on vähe. Tallinnas NPR korraldab ka tänavu traditsioonilise jõulupuu „Estonia“ kontsertsaalis.

ENPR Keskjuhatus teatab kahetsusega oma liikmesorg-idele, et sõjalaolukorras tingituna pole tänavu ette näha traditsiooniliste ameerika jõulukarpide saabumist. Seega tuleb jõulurõõmu valmistada omal jõul.

Tallinna Skautide ja Gaidide Malevas on käsil kibedad ettevalmistused skautlikuks emadepäevaks, mille puhul 17. detsembril toimub „Estonias“ aktus.

Meriskaudid käivad praegu kursustel, kus õpitakse paadi juhtimist ja käsitamist. Meriskautidel on 3 jahti, 4 purjepaati ja 5 sõudepaati.

Õhuskaudid valmistavad mudellennukeid ja õpivad KÕ alasid.

NMKÜ elas neil päevil 17. aastapäeva pühitsemise tähe all, mille puhul Püha-

vaimu kirikus korraldati pidulik jumala-teenistus ja oma ruumides aktus.

Klubides on käsil innukas tegevusvõistlus, mis paneb poisid agarale tööle kõigil noortekohaseil aladel. Võistlus algas sügisel ja kestab märtsini. Lisaks sellele algab lähemal ajal ühine suuskade valmistamine, korraldatakse valguspildi- ja kitsasfilmiõhtuid jne.

Tallinna Noorte Kotkaste Malev tähistas 2. det. 9. aastapäeva, kus malevale kui ülerügilise patrullivõistluse võitjale anti üle haridusministri auhind. Malevas on praegu salgapealikute ja rühmakotkaste süstemaatilised kursused. Käsitööklassis käib 3 õhtut nädalas kibe töö: valmistatakse mööblit maleva kodule.

Kadrioru Noortepargis lõpesid hiljuti omavahelised võistlused ping-pongis, koroonas, kabes ja males.

Koolid, noorteorg-id ja foteharrastajad üle maa —

saatke, palume, „Meie Noorusele“ huvitavaid fotopilte ja lühikirjeldusi noorte tegevusaladelt. Pildid väljendagu kindlasti mingit tegevust (poseeritud grupivõtted on ajakirjas avaldamiseks liig igavad), olgu hästi selged ja kopeeritud võimalikult läikpaberile.

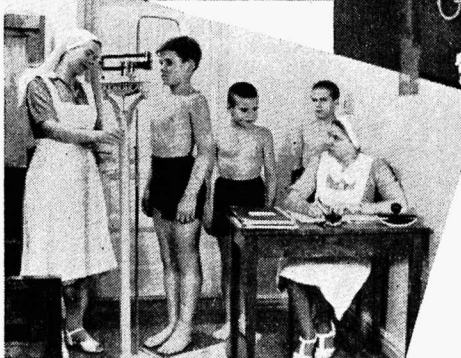
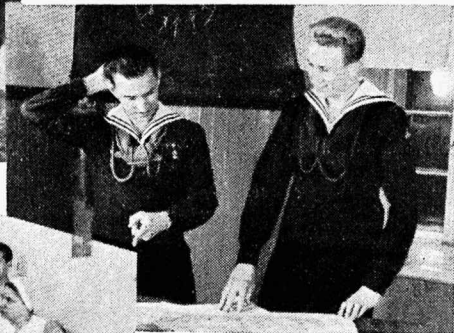
Jõulud lähenevad . . . Ajapalge murelikkusest hoolimata kipub meie südame-

soppi vaikne igatsus tillukese jõulurõõmu järele. Pisut küünlavalgust, kuuselõhna, jõuluvorsti sooviksime . . . Ja sinna juure mõni igatsetud ese — võib-olla kaunis raamat vms. Loodame südamest, et kõikide meienoorulaste õiglasel jõulugatsused täituvad.

Kui aga vaatame terasemalt ringi, siis näeme mõndagi, mis kipub tumendama meie vähenõudlikkugi jõulurõõmu. Ärgem mõtelgem siin laia maailma sündmusi — neid mõjutama ei ulata meie vagad jõulusoovid. Aga meie lähimas ümbruses saame mõndagi teha. Sul on sõber — ta vanemad on haiged, töötud või koguni surnud —, kas ei leidu sul midagi, millega teda rõõmustada? Naabruses elab üksildane, kehv vanake — kuidas oleks, kui viiksid ta tuppa kuusekese mõne jõulupalaga? Märkasid keldrikorteri aknal haige lapse kahvatut nägu — eks ole sinu võimuses talle teha pisikest jõulurõõmu?

Meie väikesed annetused ei suuda kaotada viletsust. Küll aga suudame valmistada rõõmu teistele ja endale, kui meie abistamisüritused tulevad puhtast südamest. Ja kui selliseid noori on palju — oleme kindlad, et neid on palju —, kujutelege, kui palju rõõmu nende ligimest armastavad südamed suudavad tuua tänapäeva nukraste meeleollu!

Eesti Noorte Punane Rist.

Ülal vasakult paremale: Mees saab ise kõigega hakkama. Skaudipoiss parandab matkal kulunud sokki. — Viljandi kodutütred teeõhtuks valmistumas. — Kadrioru Noortepargi ping-pongi meister. — EPR Kose Vabaõhukoolis kontrollitakse igal nädalal põhjalikult õpilaste tervislikku seisukorda. — Meriskautidel on käsil keerulise meresõidu-probleemi lahendamine. — Nõmme gaididele näidatakse üliilõbusaid valguspilte. — NMKU poisteklubi maleõhtul on alles nuputamist!

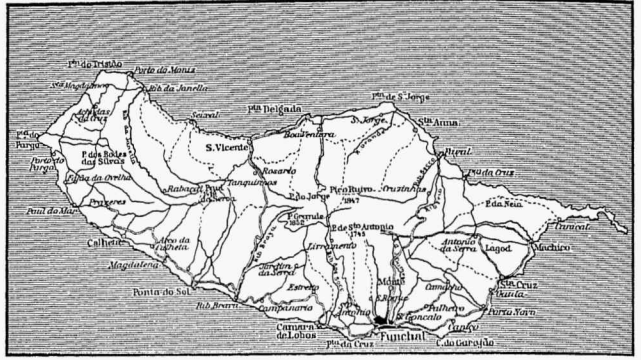
Fotod Lellep, Kiisla ja Saarne

Tallinna gaididel on käsil kibe valmistumine emadepäevaks. — Õhuskaute mudellennukeid valmistamas. — Noorseppadel lõppevad hiljuti õhukaitseõpingud. — Tallinna 21. algk. noortepunase-ristlasi „Meie Nooruse“ kirjutusi arutlemas

Madeira

J. Maisma

1938. a. suvel oli mul võimalus koos teiste eestlastega osa võtta reisist suurel turistide aurikul, mis sõitis Hamburgist Napolisse üle Lissaboni, Madeira ja Gibraltari.

20. juuni varahommikul peatus meie aurik Funchali, Madeira saare pealinna, reidil. Sadamasse polnud meil võimalik sisse sõita: liig madal on seal vesi meie ookeaniauriku jaoks.

Pole aega enam magamiseks. Virgume varem kui harilikult ja tõttame välja kajuteist, et vaadelda saare ranna uhkeid kõarusid, teravsinist peegelsiledat merepinda ja sellest kerkivaid kaljusaarekesi. Veel pole võimalik saada selget ülevaadet saarest ja selle maastiku iseloomust: hommikune udu heljub veel saare kohal ja varjab selle kõrgeid mäetippe.

Kõrgemale ja kõrgemale kergib merest päikese verev ketas ja valgustab heledalt Madeira mäetippe. Tundub, nagu algaks liniku kõrvaldamine saarelt. Udu kaob. Üha selgemaks muutuvad saare kontuurid. Päikesest valgustatud mäetipud ja nende vahel veel sügavas varjus asetsevad orud ja kuristikud moodustavad terava kontrasti, must-valge värvide mängu. Koos tuhandepealise kaasreisijaskonnaga oled kui võlunud sellest, mille sarnast pole varem kuskil näinud, ja teed palju oletusi ja ettekujutusi eelseisva, loodetavasti sinu elu ilusaima ja omapäraseima, päeva suhtes.

Püüame pikksilmaga uurida maastikku, võrdleme nähtud meie kasutuses oleva maakaardiga, otsime maastikul teid ning puid ja ootame — maalepääsmist.

Madeira-Funchal

Koos kaasreisijatega kasutame lühikest hommikune aega selleks, et meele tuletada seda, mida üks või teine meist Madeira üle omal ajal on koolis õppinud või hiljem täiendavalt lugenud. Kahjuks selgub aga, et need teadmised on kaunis pealiskaudsed, udused.

Atlandi laialdasel veeväljal Aafrika mandri lähedal asetsevate saarte seas on üks ilusaimaid ja omapäraseimaid Madeira saar, mille pikkus on umbes 60 km, laius pisut üle 20 km ja pindala umbes 790 ruutkilomeetrit (umbes meie Hiiumaa suurune). Saarel on palju kustunud tulemägede tippe, milledest kõrgeim on Pico Ruivo (1847 m). Saare umbes 180.000-hingeline (Hiiumaal umbes 15.000) elanikkond koosneb peamiselt portugallasist. Kelle esivanemad tulid saarele juba 1420. aastal. Sellest ajast on see saar Portugali oma. Saare nimi „Madeira“ tähendab portugali keeles puud; selle nime on saar saanud oma kunagise metsarikkuse tõttu. Hiljem on saare metsad laastatud, selle mäenõlvikud ja tasandikud on haritud põldudeks. Madeira praegune mets on nigelavõitu: milliseid kõveraid ja armetuid telefoniposte me saarel viibimisel hiljem nägime! Viimasel ajal hakatakse hävitatud metsade asemele istutama tamme-, kastani- ja loorberipuid. Saare rannikul, eriti aga selle lõunapoolses osas, valitseb igavene suvi. Oma looduse suurepärase ilu kui ka ühtlase ning maheda ilmastiku tõttu loetakse saar kogu maailma parimate kuurortide hulka kuuluvaks.

Viimaks ometi istume suures paadis ja suundume kaunile küllalislahkele saarele. Otse sadamasillalt satume laiale väljakule, mille serval asetsevad post, kirik, pangad ja restoranid. Oleme elavaimas liiklemiskohas. Alatiselt saabuvad ja lahkuvad laevad toovad siia meremehi ja turiste igast maailma nurgast, igasugusest rahvusest: asub ju Madeira suurtel mereteedel. Siin liigub laisalt neeger, seal hõljub malailane, tema kõrval rühib edasi hiinlane, nagu nagu naeratav mask. Kõikjal on meremehi: inglasi, sakslasi, norralasi ja teisi, meie saabumise päeval ka soomlasi. Kohalikud elanikud, tõmmud nagu mustlased ja elavaloomulised, on lahked ja sõbralikud; igale võhivõõrale viibatakse käega, naeratakse talle nagu vanale tuttavale, pakutakse oma kaasabi — tasu eest muidugi. Lokkab äri, aus ja ebaaus, üksteise teenimine ja tüssamine.

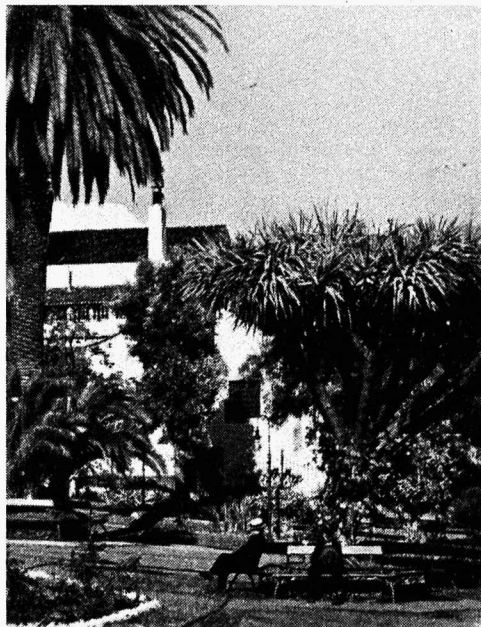
Igamees oskab seal äritseda. Istume linna aias. Meie juure tuleb väike poiss — saapapuhastaja. Me ei oska üksteise keelt. Noor sõ-

ber räägib meile, räägib ja naeratab. Näitab meie jalanõudele, patsutab põlvedele ja teeb end päris sõbraks. Täname meile osutatud tähelepanu eest, aga ei aita midagi: augu rääkis pähe ja panj harjad ning lapid tööle. Keegi meist ütleb talle ühe eestikeelse sõna. Ta noogutab peaga ja vastab vägagi iseteadvalt, et tunneb seda sõna; nende juures üteldavat aga „akku- raat“.

Seal tuleb meie juure ilusas mundris poiss. Küsin, kas ta on skaut. Saan vastuseks „skola“, tähendab, tegemist on koolipoisiga. Väikemees saab aru, et oleme temast huvitatud, ja hakkab kohe sigaretti nuruma. Kui oleme talle kuidagi selgeks teinud, et koolipoisile ei ole kohane suitsetada, siis ta teeb pahase ja pettunud näo, et sattus kokku säärase imelike moraallugejatega välismaalt, ja kaob kähku.

Meile korraldati autodel huvitav väljasõit Santa Cruzi linna ja Machico supellinna (vaata kaardil!). Siledal mäekülgedesse raiutud ja kivi- aiaga palistatud teel kihutasime siiruviiuriliselt mööda mäekülge üles, et jõuda kõrgele ja jär- sule merekaldale, kust avanes haarav vaade sine- tavale merele, sel kaugusse kaduvale üksikule lumivalgele purjele ja aurikusuitsule. Ja jälle algas peadpööritava kiirusega sõit allamäge, lähemale merepinnale. Lendasime mööda tee äärtel keset õitsevaid aedu asuvatest valgetest madeiralaste majadest. Kõikjal lilled ja lilled. Kaljude vahel sirguvad mehekõrgused kaktused. Siin kasvab igasuguseid õrnu taimi, mis ei kan- nata Kesk-Euroopa karedamat ilmastikku, siin kasvab isegi palme.

Mägismaa-põllul, mis on rajatud mäekülge- dele, aste-astmelt, trepiviisi, kasvab nisu ja mais. Aedades kasvatatakse virsikuid, apelsine ja viinamarju. Viimaseist saadakse maailmakuulsat kõrbenud maiguga madeiraveini.

Funchali linnapark

„Saanisõit“ Funchalis

Veel Funchali omapärasusest. Kummaline on see, et seal ka südasuvel sõidetakse saaniga. Lund seal ei ole, kuid linna tänavad on sillu- tatud erilise läikiva ja väga maheda kiviga, mil saan libiseb kergelt. Saani ette on rakendatud pikasarvelised härjad, keda juhib kutsar. Vii- mane ei istu saanis, vaid jookseb selle kõrval ja ergutab härgi oma kisaga kui ka tugeva piitsaga.

Kaunis oli see päev Madeiral. Saabus õhtu ja sellele järgnev sametmust lõunamaa öö. Meie laev aga hiiwas ankrud ja suundus ookeanile, et viia meid tagasi kaugele Põhjalasse. Ööpimedus- es aga vilguvad Funchali tulukesed ja meelita- vad: nägemiseni, nägemiseni!

Head tervist, nägemiseni, Madeira!

Huvitav katse

Katseks vajame: tühja niidirulli, tü- kike kartongi, nõop- nõela ja toru. Vii- mase aset täidab väga hästi paberossikest.

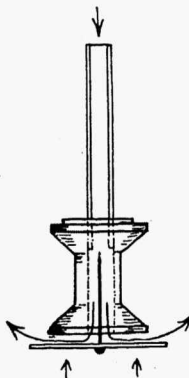
Paberossikest tor- gake niidirulli. Kar- tongist või vanast postkaardist lõigake 3—4 sm suurune ket- tas, mille sentrist tor- gake läbi nõop- nõel.

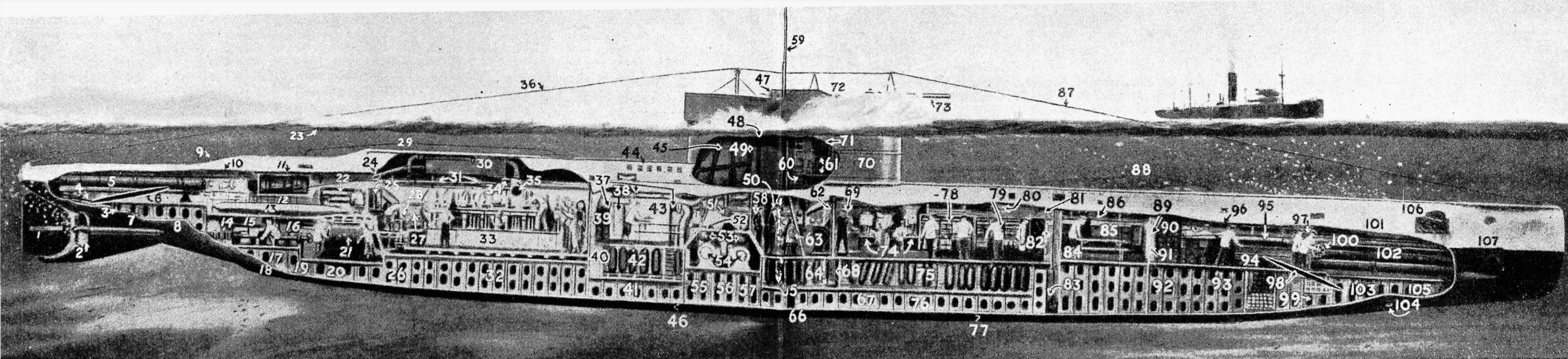
Ketas nõopnõela- ga asetage rulli alla nii nagu joonisel. Võtke ülemine pabe- rossikesta ots suhu, hoidke niidirull otse allapoole ja puhuge kõvasti.

Te muidugi arva- te ja usute, et ketas lendab eemale alla, kuid vastupidi — ketas hoidub niidirulli ligi nii kaua kui te puhute. Kui aga lakkate puhumast, siis langeb ketas.

Miks nii?

Sellepärast, et niidirullist väljuv õhk eemal- dub kiiresti paralleelselt kettaga, mille tõttu õhurõhumine väheneb kettale rullipoolsel küljel. Samal ajal aga õhurõhumine kettale teisest kül- jest (alt) on endine, mis hoiabki ketta rulli ligi.

Moodsa allveelaeva sisemus näidatud sukeldumisel.

1. Rool; 2. Propeller; 3. Ahtri trimmtank; 4. Rooliseadis; 5. Torpeedotoru; 6. Tagumine uim; 7. Torpeedotoru veetank; 8. Sukeldumistank; 9. Raadioantenni mast maha lastud; 10. Tagumine torpeedoruim; 11. Roolimasin; 12. Ahtri meeskonna ruum; 13. Tagavaratorpeedod; 14. Völili laager; 15. Abimehhanismid (kõrgsurve kompressor); 16. Propelleri völli; 17. Määrdeõlitank; 18. Survekere; 19. Kütteõlitank; 20. Veetank; 21. Peaelektrimootor vee all sõitmiseks; 22. Elektri lülituslaud; 23. Veepind; 24. Diisli äratöötanud gaaside väljalase; 25. Tööriistade kapp; 26. Määrdeõlitank; 27. Ventilatsiooni toru; 28. Sidur diisli ja elektrimootori vahel; 29. Sissepääsu luugid kinni; 30. Diisli kõlasumbutaja; 31. Rooli völli; 32. Sukeldamistank; 33. Diiselmootor; 34. Diisli äratöötatud gaaside väljalaske klapp; 35. Värske õhu toru; 36. Kaitsevaier; 37. Ventilatorid; 38. Raadiokamber; 39. Kapid meeskonna isiklike asjade jaoks; 40. Vahesein; 41. Kütteõlitank; 42. Akupatareiruum ja kõrgsurveõhu pudelid; 43. Ohvitserideruum; 44. Pealisehitus või tekk; 45. Antenni väljaminev toru; 46. Langekiilu ahtripoolne ots; 47. Sild; 48. ja 49. Akupatarei tangi ventilatsioon; 50. Komandör periskoobi juures; 51. Ventilatsiooni toru; 52. Lahtikäiv põrand; 53. Tagavaratorpeedod;

See oli üle 300 aasta tagasi, kui hollandlane Van Drebber demonstreeris Briti kuningale James I Thames'i jõel omaehitatud allveepaati, mis liikus vee all aerude abil edasi. Kuid möödus veel mitu sajandit enne kui leiame allveelaeva algtüübi, mida võime lugeda tänapäeva allveelaeva esisaks. Vahepeal pidid paljud julged leidurid jätta oma elu katsete juures sõita ka vee all. Alles XIX sajandi lõpul näeme tõsiselt katseid ehitada sõiduk, millega saaks soovi korral ka vee all edasi liikuda.

Kuid need allveelaevad olid väga väikesed ja nendega vee all sõitmine oli hädaohtlik. Alles 2. nov. 1901. aastal lasti Inglismaal (Barrow-in-Furness'i linnas) vette esimene Briti allveelaev „Nr. 1“, mis oli juba palju hädaohtum veealune sõiduk. See allveelaev oli ligi 20 m pikk ja ligi 4 m lai. Ta võis sõita vee peal 15 km kiirusega tunnis, masinaks oli tal bensiinimootor. Kuna see bensiinimootor aga tekitas allveelaevas meeskonnale palju hädaohtlikke mürgiseid gaase, siis

Tänapäeva allveelaev

Praeguses sõjamõllus omab lennuväe kõrval suurt tähtsust allveelaevastik. Andmaks „Meie Nooruse“ lugejaile sellest relvast täpsema ülevaate, avaldame allveelaeva „Lembitu“ komandöri abi v-ltn. R. J. Kokk'i „Meie Noorusele“ kirjutatud artikli. Tutvudes sellega ja ülaloleva skeemiga näeme jälle kord, kui palju piiratud leidlikkust on inimvaim rakendanud... hävitamiseks. Kui osakenegi sellest energiast suudetaks

kasutati nende avastamiseks valgeid hiiri. Need loomad on väga tundlikud mürgiste gaaside vastu; kui nähti, et hiired surevad, siis oli ka meeskonna elu hädaohus ja teati kohe ettevaatuseabinõud tarvitusele võtta.

Huvitav on veel märkida, et samas linnas ja samas tehases, kus ehitati inglise esimene allveelaev „Nr. 1“, ehitati ka meie esimesed allveelaevad „Kalev“ ja „Lembit“. Vahepeal oli see tehase aga jõudnud juba ehitada 167 allveelaeva, sest meie allveelaevad olid nr. 168 ja nr. 169 allveelaevade rivis, mida see tehase oli üldse ehitanud.

Tänapäeva allveelaev on veealune sõiduk, mis oma ehituselt on keerulisem kõigist teistest laevadest. Allveelaeval on ju lisaks harilikule laevaseadiseile ja masinaile veel rida teisi seadiseid, mis on vajalised laeva sukeldumiseks ja vee all sõitmiseks.

Allveelaeva kere kujutab endast suurt teras-silindrit, mille esimene ja tagumine ots on koonuseline. Selle silindri sisse on paigutatud kõik seadised ja mehhanismid ja siin sees elavad ka inimesed. Seda silindrit nimetatakse survekerekseks. Survekeresse pääseb selleks ehitatud aukude kaudu, mis sukeldumisel suletakse terasest luukidega. Vee all olles inimesed hingavad seda õhku, mis on laeva sisemuses, ja tavaliselt sellest õhust jätkub 24 tunniks. Kuid moodsad allvee-

rakendada ülesehitavaks tööks — küll oleks vist maailm teist nägu! Peame siiski lootma, et kunagi inimkond jõuab selleni. Endastmõistetavalt ei saa meie, tuulte teedel asuv väikerahvas, sel alal midagi murrangulist korda saata. Olukordade paratamatust kainelt hinnates tuleb meilgi tugevaks muuta oma kaitsevõime, mida ongi tehtud kogu rahva ühistööga ka allveelaevade alal.

laevad saavad seda õhku värskendada ja siis on selle õhuga võimalik elada kuni 3 päeva.

Survekere ise on jagatud vaheosadeks mitmesse ossa, n-n. ruumidesse. Iga ruum on omakorda veekindel, nii et kui üks ruum peaks mõnel juhtumil minema vett täis, siis kõrvalruum jääb tühjaks. Vaheosades on kiiresti suletavad veekindlad ukсед.

Laeva survekere peale on ehitatud sild ja kui allveelaev sõidab vee peal, siis sünnib laeva juhtimine sillalt. Vee all olles aga juhtimine sünnib juba laeva seest, n-n. juhtruumist, kuhu on koondatud kõik selleks tarvilised seadised, ja siin asub ka harilikult laeva komandör.

Allveelaev on tuntud senini sõjalaevana. Kuid on tehtud katseid allveelaeva kasutada ka kaubaveelaevana. Selleks ei ole näiliselt mingisuguseid takistusi, kuid siin tuleb arvestada seda, et allveelaev on väga kallis ja seetõttu ka kaubavedu läheks liialt kalliks. Seda aga suudavad harilikud kaubalaevad teostada mitukümne korda odavamalt. Seepärast allveelaev on tänapäeval tuntud ainult kui sõjalaev, mis on ehitatud niimoodi, et ta saab ka vee all sõita ja nõnda läheneda vaenlase laevale märkamatuks.

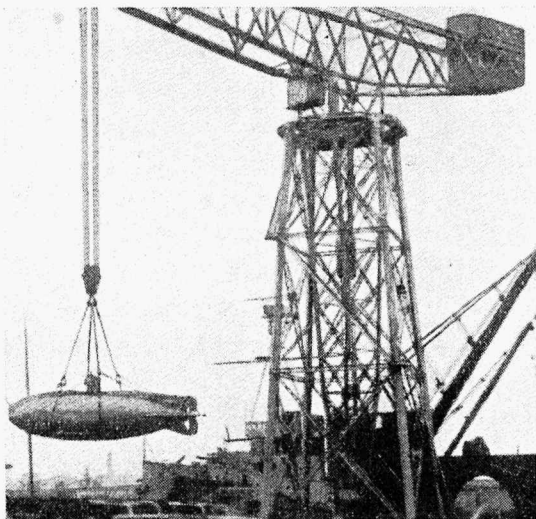
Igal sõjalaeval on relvad, samuti ka allveelaeval. Allveelaeva tähtsaim relv on torpeedo. Torpeedo on väga suure purustamisvõimega ja hädaohtlik on ta veel eriti seetõttu, et ta purustamise sooritab laeva veealusel osas.

54. Külgtorpeedotorud; 55. Mageda vee tank; 56. Veetank; 57. Sukeldamistank; 58. Navigatsioonihvitser; 59. Periskoop; 60. Luuk kinni; 61. Signaallippude kast; 62. Teine periskoop alla lastud; 63. Roolimees; 64. Koht, kus periskoobile sisse vaadatakse; 65. Sukeldamistank; 66. Langekiilu vabastamise seadis; 67. Sukeldamistank; 68. Periskoobi kaev, kuhu periskoop sisse läheb; 69. Vanem ohvitser jälgib allveelaeva sukeldamist ja mehi, kes töötavad uimedega; 70. Tekk või pealisehitus; 71. Torn; 72. Allalastud periskoobi ülemine ots on allpool silla ülemist äärt; 73. Suurtükk; 74. Uimede masin; 75. Akupatarei tank ja kõrgsurveõhu pudelid; 76. Sukeldamistank; 77. Langekiilu vööripoolne ots; 78. ja 79. Elektri lülituslaud; 80. Periskoobi tõsteseadis; 81. Ventilator; 82. Ventilatsiooni toru; 83. Ankruketi kast; 84. Vee-kindel vahesein; 85. Meeskonna isiklike asjade kapid; 86. Ohvitseride eluruum; 87. Kaitsevaier; 88. Luuk kinni; 89. Veekindel ukс; 90. Kapid; 91. Vahesein; 92. Sukeldamistank; 93. Kütteõlitank; 94. Kapid; 95. Torpeedo; 96. Torpeedoruim, kus elavad ka mehed; 97. Mehed vööri torpeedotorude juures; 98. Vööri uimed; 99. Veetank; 100. Ratas, millega käivitatakse torpeedotorude luuke; 101. Õlitank; 102. Torpeedotoru; 103. Veetank; 104. Hüdrofooniid; 105. Vööri trimmtank; 106. Ankur; 107. Torpeedotoru esilugid.

Torpeedode laskmiseks on allveelaeval torpeedotorud, mis on ehitatud laeva esiosasse või taguosasse. Harilikult need torpeedotorud on kindinised ja neid ei saa vaenlase laeva poole pöörda. Seetõttu pöörab allveelaev ise vee all ja suunab nõnda torpeedotorud enne torpeedolaset vaenlase laeva pihta.

Peale torpeedode kannab allveelaev harilikult veel suurtükke. Nende arv ja suurus on väga mitmesugune ja on allveelaeva suurusest. Nii on harilikult keskmise suurusega allveelaeval 2 suurtükki, üks suurem ja teine vähem õhukaitse jaoks. Kuid on allveelaevu, millel on kuni 4 suurtükki. Pärast maailmasõda oli inglistel isegi allveelaevu, millel oli üks 12-tolliline suurtükk. Niisuguseid allveelaevu ei nimetata siin enam allveelaevadeks, vaid allveeristlejateks.

Kolmanda relvana võivad allveelaevad kaasas kanda ka ankuri. Kuid selleks peavad need laevad omama erilised miiniveeskumise seadi-

Üks esimesi allveelaevu vettelaskmisel

sed. Sääraste allveelaevadega on siis võimalik nähtamatult tungida vaenlase vetesse, otsida üles kohad, kust vastase sõja- ja kaubalaevad harilikult läbi sõidavad, ja panna sinna miine. Suurim osa kõigi maade allveelaevadest omab ainult torpedo- ja suurtükirelvastust. Miineveeskjaid allveelaevu on vähem.

Meie allveelaevad on aga varustatud kolme relvaga. Seetõttu on need igaks ülesandeks kohased.

Allveelaeva juhtimine vee peal on täiesti sarnane iga laeva juhtimisele. Me teame, et iga laeva merel juhib kapten või tema abilised — tüürimehed, kes seisavad kordamööda sillal vahis. Neid nimetatakse siis vahiohvitserideks. Vahiohvitser määrab oma vahi ajal laeva sõidusuuna (kursi) kompassi ja merekaardi abil ning jälgib ümbrust. Ka sõjalaevades toimub see samal viisil, loomulikult ka allveelaeval, kui viimane sõidab vee peal. Vee all sõites juhitakse allveelaeva ja määratakse tema kurss samuti kompassi ja merekaardi abil, kuid vahiohvitser jälgib ümbrust läbi periskooibi. Seepärast hüütakse ka periskooipi allveelaeva silmaks.

Periskoop on oma ehituselt metalltoru, mille sisse on paigutatud optilised klaasid, ja selle ots ulatub veepinnale, kui allveelaev sõidab vastavas sügavuses. Veepinnale ulatuv ots on tehtud võimalikult peenike, et seda oleks raske vaenlasel leida. Periskooipi saab laeva sisse tõmmata ja üles tõsta. See on tarvilik selleks, et periskooipi saab nõnda kõige paremini kaitsta igasuguste vigastuste vastu. Kuid siinjuures on veel teine tähtis asjaolu, nimelt kui allveelaev sõidab vee all ja periskoop ulatub pinnale, siis jätab viimane vahujoa veepinnale ja see võib kergesti vaenlasele silma paista. Seepärast igakord, kui vahiohvitser tahab veepinnale vaadata, ta käseb periskooibi üles tõsta ja pärast vaatlust ta laseb selle jälle alla lasta.

Allveelaeva masinateks on pealveesõidu jaoks harilikult 2 diiselmootorit. Diiselmootorid tarvitavad käivitamisel kütteõli ja seda hoitakse allveelaeval selleks ehitatud tankides. See kütte-

õli tagavara on moodsatel suurtel allveelaevadel nii suur, et sellega võiks sõita Tallinnast New York'i ja tagasi.

Diiselmootoreid ei saa aga kasutada siis, kui allveelaev sõidab vee all. Selle põhjuseks on asjaolu, et diiselmootor tarvitab töötamisel väga palju õhku. Kuid, nagu on mainitud eespool, pole allveelaevas rohkem õhku kui see, mis jäi sinna, kui suleti veekindlad luugid enne sukeldumist. Ja see õhk on vajaline selleks, et mehed saaksid hingata. Diiselmootori õhu tarvitamise hulka võib ette kujutada, kui mainime, et kui käivitada allveelaevas mõlemad diiselmootorid korraga, siis need tarvitavad ühes minutis niipalju õhku kui leidub üldse allveelaevas. Vee peal sõites on aga alati üks veekindlatest luukidest lahti. Nõnda on alatine värsk õhu juurevool laeva sisse.

Diiselmootorid on võimsaimad masinad allveelaevas. Nii on olemas allveelaevu, mis sõidavad vee peal kiirusega kuni 22 meremiili tunnis. Selline kiirus on peagu võrdne moodsate reisijatalade kiirusele ja oli võrdne ka maailmasõjaaegsete lahingulaevade kiirusele. Maailmasõja ajal ehitasid inglased veelgi suurema kiirusega allveelaevu, kuid need laevad ei omanud diiselmootoreid, vaid nende aset täitsid auruturbiinid ühes aurukateldega. Nende allveelaevade kiirus tõusis siis kuni 26 meremiilini tunnis.

Vee all sõitmiseks kasutab allveelaev aga elektrimootoreid. Neid on samuti arvult 2. Need elektrimootorid ei ole nii võimsad kui diiselmootorid ja seetõttu allveelaeva veelune kiirus on märksa väiksem. Peagu kõigi allveelaevade juures see kiirus ei tõuse üle 10 meremiili tunnis.

Elektrimootorid saavad töötamiseks energiat akumulaatorpataridest. Neid pataridest on harilikult 2 ja need on asetatud eriliselt selleks ehitatud ruumidesse. Akupataride uuesti täitmine sünnib allveelaevas eneses. Seda saab teha ainult siis, kui allveelaev sõidab vee peal. Siis on võimalik diiselmootoriga käivitada elektrimootorit, mis siis töötabes kui dünamo annab elektrienergiat jälle akupataridesse.

Allveelaeva sukeldamine sünnib sel teel, et selleks ehitatud sukeldamistankid täidetakse veega. Neid sukeldamistanke on igal laeval mitu. Sukeldamistankide täitmine on lihtne toiming. Igal tankil on põhjas lahtine avaus. Tanki peal on aga avaus, mis on suletud ventiiliga. Kui avatakse see õhuventiil, pääseb tankist õhk välja ja vesi tuleb asemele. Sukeldumisel ei tehta siis midagi muud kui avatakse kõigi sukeldumistankide õhuventiilid ja tankid täituvad veega.

Kui nüüd allveelaev soovib jälle veepinnale tõusta, peab ta kõrvaldama selle vee sukeldamistankidest. Selleks lastakse kõrgsurve õhk sukeldamistankidesse ja see surub sealt vee välja.

Kõrgsurve õhku on allveelaeval alati suur tagavara. See on paigutatud suurtesse teraspuudelitesse ja seda tagavara uuendatakse pidevalt. Selleks on allveelaeval enesel olemas kõrgsurvekompressorid.

Vee all võib allveelaev sõita niisuguses sügavuses nagu ta soovib. Seejuures selle sügavuse

piir oleb sellest, kui tugevasti on ehitatud allveelaeva survekere. Harilikult on suurem osa allveelaevu ehitatud eeldusega, et need võivad hädaohutult sõita kuni 100 m sügavusel.

Allveesõidul sügavuse muutmise sünnib horisontaalröövide või n.-n. uimede abil. Neid on igal allveelaeval harilikult 2 paari, üks paar asub laeva esiosas väljaspool keret ja teine paar laeva taguosas. Kui allveelaev on sukeldunud, siis alati kaks meest käsitseb vööri ja ahtri uime. Kolmas mees aga roolib laeva soovitud suunas kompassi järgi.

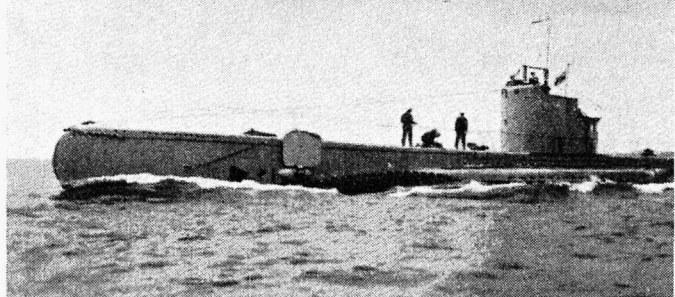
Millises sügavuses allveelaev sõidab, seda näitavad sügavusnäitajad. Need on oma ehitusel suure ümarguse kella taolised, kus osuti näitab sügavust.

Peale eespoolnimetatud seadiste ja mehhanismide on allveelaeval olemas rida muid vajalisi seadiseid. Siin võiks loetleda järgmisi: elektripliit toidu valmistamiseks, raadio saate- ja vastuvõttejaam ühes raadiotelefoniga; kuumalisseadised või hüdrofooned, mis püüavad kinni kõik veeluselised helid, milledest võiks nimetada peamiselt vee peal sõitvate laevade propelleritest tekitatud müra; kiirusnäitajad, mis näitavad, missugune on momendil sõidukiirus; logi, mis näitab, kuipalju maad on ära sõidetud; iga mehe jaoks päästemask, millega hädakorral võib vee all olevalt laevalt tõusta pinnale läbi eriliste päästeluukide; telefonpoi, mida võib põhjajalevalt allveelaevalt veepinnale lasta, selle poi sees on telefon ja teine telefon on laeva ruumis, nõnda võib ühendust pidada veepinnal olevate isikutega; langekiil, mis kujutab endast suurt raudraskust, mida võib hädakorral laeva küljest lahti lasta, et nõnda kergendada pinnale tulekut, ja veel rida vähem tähtsaid esemeid ja seadiseid.

Meeskonna elamiseks pole allveelaevas ette nähtud erilisi elamisruume, vaid selleks kasutatakse kõiki ruume. Seepärast pole paljudel allveelaevadel isegi niipalju voodeid (meremehe keeles koisid), kuipalju on isikuid. Tegelikult on säärane olukord seetõttu mõeldav, et sadamas olles meeskond elab alati kaldal või emalaeval. Merel olles on aga osa mehi alati vahis. Ülejäänuil on siis võimalik kasutada selleks olemasolevaid koisid.

Tänapäeval on ajalehtedes väga palju juttu allveelaevadest ja nende tegutsemisest. Seepärast pole ülearune kirjeldada lähemalt allveelaeva tegutsemisviisi.

Vastavalt saadud käsule allveelaev liigub talle määratud rajooni. Kohalesõiduks kasutab ta ööd ja pikemate sõitude puhul ka valget aega, kuid sel juhtumil püüab ta vältida neid rajooni, kus on oodata kohtamist vastase laevadega. See kohalesõit sünnib vee peal, sest nõnda on edasiliikumine märksa kiirem. Ainult hädaohutlikes rajoones ja vastase pealveelaevadega sukeldutakse nii kauaks, kui see on hädavajalik. Jõudnud kohale, allveelaev teeb kõik, et keegi teda ei avastaks. Muidu on edukaks tegevuseks väljavaated väikesed. Kui võimalik, siis patrulleerib allveelaev oma rajoonis ka päeval vee pinnal. Kuid kohe, kui ilmub suits silmapiirile, mis näitab mõne laeva tulekut, allveelaev sukeldub ja liigub nähtud laeva suunas.

Eesti allveelaev „Lembit“

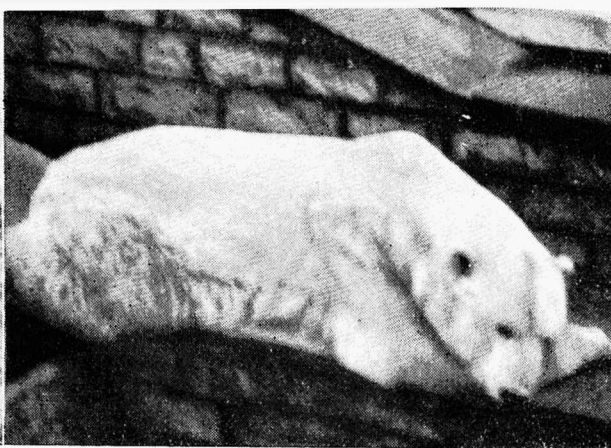
Jõudnud küllalt ligidale ja tehes kindlaks, milline see laev on, kas oma või vastase kaubavõi sõjalaev, komandör otsustab, kuidas selle laeva suhtes tegutseda. Vastase kaubalaevu hävitatakse harilikult suurtükikutega. Selleks allveelaev pinnaldub ja käseb kaubalaeva jääda seisma. Keegi kaubalaeva ohvitseridest tuleb siis laevapaberitega allveelaeva komandöri juure, kes siis kontrollib, kuhu see kaup läheb ja kellele. Kui selgub, et kaup on määratud vaenlase riigile, siis kästakse meeskonnal asuda paatidesse ja laev lastakse põhja.

Sõjalaevade vastu aga allveelaev säärasel viisil tegutseda ei saa. Harilikult on kõigil pealveelaevadel palju tugevam suurtükirelvastus kui allveelaeval ja seepärast allveelaev ei näita end üldse, vaid laseb sobival momendil korraka mitu torpeedot välja. Üksiku torpeedo laskmine pole mõeldav sõjalaeva pihta, sest see võib ka mööda minna ja siis on üks hea juhused mööda lastud. Ülemäär, mida allveelaev võib korraka välja lasta, on 6 torpeedot, sest rohkem kui 6 torpeedotoru, mis on suunatud ühele poole, ei ole ühelgi allveelaeval. Muidugi on mõeldav, et allveelaev kordab atakeerimist, kuid siis ta peab selleks kasutama teisi torpeedotorusid või siis panema uued torpeedod torudesse. Selleks kannab iga allveelaev kaasas rea tagavaratorpeedosid.

Sõja puhul sõdivad riigid panevad ka kaubalaevadele suurtükid peale. Siis allveelaeval ei jää muud, kui tegutseda nende suhtes samuti kui sõjalaevade suhtes. Allveelaev öeldakse olevat vaeste riikide relv. Selles ütluses on palju tõtt. Väikeriigid pole nii rikkad, et nad suudaksid muretseda riigi merepiiride kaitseks suuri lahingulaevu, ristlejaid, lennukite emalaevu jne. Nii maksab üks lahingulaev niisama palju kui meie riik kulutab raha 1½ aasta jooksul. Järelikult pole ükski väikeriik võimeline sääraseid kulusid tegema. Siin tuleb appi merepiiride kaitsel allveelaev. Ta on märksa odavam, kuid seejuures kardetav vastane igale laevale, ka määratult kallile lahingulaevale. Torpeedo on väga hädaohutlik relv. Üksik tabe võib põhjustada suure laeva hukkumist ja seepärast suurimadki sõjalaevad on kartlikud vetes, kus võivad tegutseda allveelaevad.

Neil põhjusil on meiegi laevastikku esmajoones täiendatud allveelaevadega.

R. J. Kokk,
vanemleitnant.

Fotod A. Lellep.

Külasiame loomaaeda

Lõbus ja õpetlik on matk loomade riiki. Pisut nukraks teeb ja mõtlema paneb see ka. Süda hakkab natuke valutama, nähes nii palju loomi ja linde krabistamas võrede taga. Nende eest hoolitsetakse hästi, neid armastatakse ja hellitatakse, neil ei puudu midagi peale — vabaduse. Aga mis kõik inimene — see kahejalgne looduse kuningas — ei tee oma teadushimu rahuldamiseks!

Nii et: südamevalust hoolimata on lõbus ja õpetlik viibida selles asutuses Kadrioru soppis, staadioni ja Lasnamäe paekalda vahel, asutuses, mida nimetatakse V ä i k e n e Z o o, loomaaed või ka lihtsalt metsloomade näitus. See Eesti Loomakaitseliidule kuuluv ettevõte on ainulaadne Eestis. See on õieti nurgakivi kavatsetavale suurele zoologia aiale, kus loomadele loodetakse anda palju suuremat liikumisvabadust.

Loomaaia värava ees seisab uhke kaless, kaks musta traavlit ees, rakmed aina säramas. Kaless on tulvil inimesi. Õieti inimesehakatusi, sest uhke, kuid imepisike sõiduk kuulub mudilastele ja mustad traavlid on tublide koerte suurused toredad ponid. Need teevad mõnusat sõitu loomaaeda külastama tulnud pisirahvale — 15-sendilise sõiduraha eest on lõbu ning kilkamist enam kui palju!

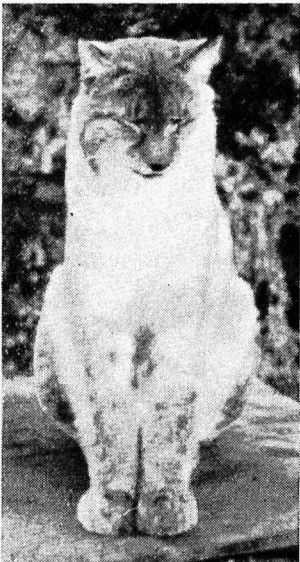
Piltidel alt üles: Jüri lutsutab kastanit, Mari palub ka. Seebuhärg imestab uudishimulikke inimesi. — Jääkaru uneleb lumest. Teisel leheküljel: Suleika portree. — Ilves Ilu

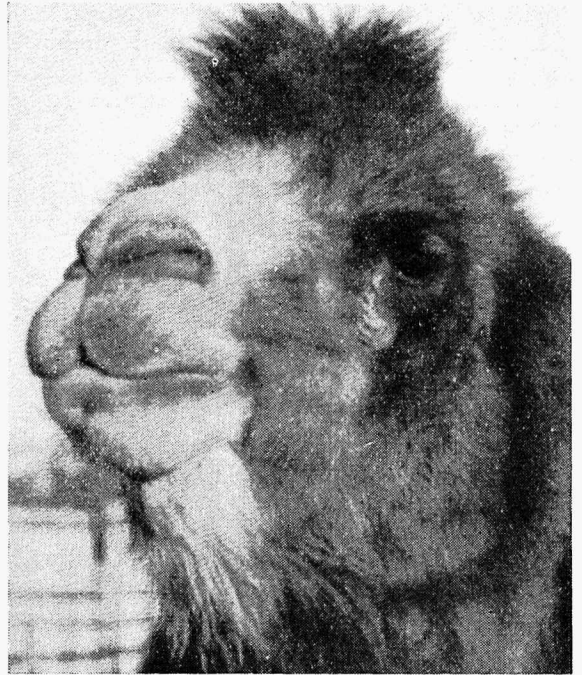
Ent astugem loomaaeda sisse. Kuna meid saadab loomaaia juhataja härra Toots, kelle vastu kõik loomaaia elanikud näivad tundvat suurimat sõprust, siis tervitatakse meid valju, imelikult kruuksuva kurguhäälega ja taralattide vahelt sirutub vastu karvane pea. See on Suleika, suur kahe kүүrugakaamel. Sõbraliku tervituse eest ta saab suure kääru leiba, mida asub aeglaselt ja enda väärtust tundes mugima. Tahame selle Kesk-Aasia elaniku ilmekat nägu pildistada. Ronime aiale ja meelitame ning kurjustame, et ta vaataks meie poole. Selle eest, et me tema söömaaega segame ja fotokaameraga teda sihime, puristatakse meile põlgliku kurguhääle saatel leivapuru vastu silmi ja sammutakse enda väärtust tundes eemale.

Möödume rahulikult mäletsevast seebuhärjast ja peatume hetkeks Triinu aia ees. Triinu on mets siga. Sellele mustale elukale näivad väga meeldivat tavalised „sigadused“ — poris püherdamine, tuhnimine jne. Kahju, et meie metsades seda mõnusat tuhniat enam ei leidu!

Jõuame majakese juure, mis mahutab endasse tükikese troopikat. On siin aga signat ja saginat! Ja kes seal nii hirmsa häälega karjub? Vali, läbilõikav kisa paneb kõrvad lukku — seal vist tehakse liiga vähemalt elevandi suurusel elukale! Vale! Karjuja on

hoopis Jakob, valge papagoi, kes oma puuris laseb kukerpalli, moonutab nägu ja kisedab nähtavasti ajaviiteks. Jakob näib tahtvat olla tähelepanu keskpunktiks ega salli, et vaadeldakse ka teisi loomi, mitte teda

üksi. Kui talle vilistada mõnd rütmilist lugu, lakkab karjumine ja jalad kerkivad päris taktis tantsuks.

Kas papagoi lärm või inimeste uudishimutsevad pilgud näivad pahandavat suurt paaviani ja teisi ahve. Istutakse tuimalt, jalad-käed puurivõrele toetumas, kulm põlglikult kipras. Võõrale jutuüritajale pöördakse külmalt selg ja hakatakse oma karvades nosisa. Ainult pisikesed ahvid, merikassid Tšeki ja Tuti, lippavad ehtsa „ahvi kiirusega“ puuris ringi, vallatlevad, tülitsevad porgandijupi pärast, sirutavad käppi läbi võre inimeste poole. Nad on sõbralikud ning elavad ja heast tujust ei näi neil tulevat puudu.

Ühes pimedas nurgas krabistab mingi karvane kobar. Seal lebab meli okassiga. Kui nende rahu rikkuda, tõusevad umbes poole meetri pikkused teravad okkad hirmuäratavalt püsti. Ei oleks vist lõbus nende hästi relvastatud loomade viha alla sattuda!

Basseinis, 35° soojuses vees, lobistab kaks küünrapikkust alligaatorit. Samas lähedal on kilpkonnade, merisigade, kodujäneste, nirgi- ja tuhkrupuurid.

„Troopikast“ tagasi kodumaisesse loodusse siirdudes tervitab meid kari sõbralikke, graatsilisi metskitsi. Usaldatava armsusega jälgivad nende targad näod möödijaid. Samas läheduses on Kaie ja Kaarli eluase. Millist hingepiina nemad, hundid, küll vist tunnevad metskitsi nii lähedalt vaa-

deldes! Hundid jälgivad meid pilguga, milles on uudishimu ja vaenu. Nad tõmbuvad nurka ja luuravad sealt häbelikult ja altkulmu. Millegipärast jätab nende olemus mulje, nagu poleks nende süda puhas.

Rebased aga käituvad nagu ehtsad reinuvaderid kunagi, kavalaolised, vilkad ja armsadki loomakesed. Aga umbusklikud: ligi ei tule.

Seda usaldavamad on aga rebaste naabrid, Kati ja Rehepapp.

Need karvased puntrad, sõbralikud ja viureid täis väikese karjakrantsi suurused elukad on pesukarud, kelle kodumaaks on Põhja-Ameerika. Pesukarud — neid on loomaia peale mainitute veel kaks „nooremat väljaannet“ — ronivad suure agarusega mööda puurivõret ja ootavad ammulisui, et neile pistetaks suhu tammeterusid.

Treppi mööda tõuseme paekalda poole. Kas sealt ei paista suured jäämäed? See on siiski vaid värvitud dekoratsioon kahele jääkarule, kahele määratud murakale. Need põhjamaised elukad küllap tunnevad suurt rõõmu talve lähenemise pärast.

Jääkarude läheduses elavad truu abielupaarina Jüri ja Mari, meie kodumaised mesikäpad. Jüri harrastab vahetevahel ronimisporti, kriibides kõrgele puu otsa asetatud platvormile, kuna Mari koketeerib publikuga, kõndides kahel jalal, mille eest teda kostitatakse kompekkidega või muu suupärasega. Mõnus on vaadelda nende raskepärast tatsutamist, aga sõbralikkusest hoolimata nende juure minek just ei meelita. Kolmas mesikäpp, Maret, seab juba end varjulises koopas talveunile, liikudes veel harva väljas — pahunana, karvad heinakõrsi täis.

Peatume hoone ees, millel ilutseb kiri: Sissekäik lõvide majja. Siin siis need loomade kuningad asuvadki! Majas

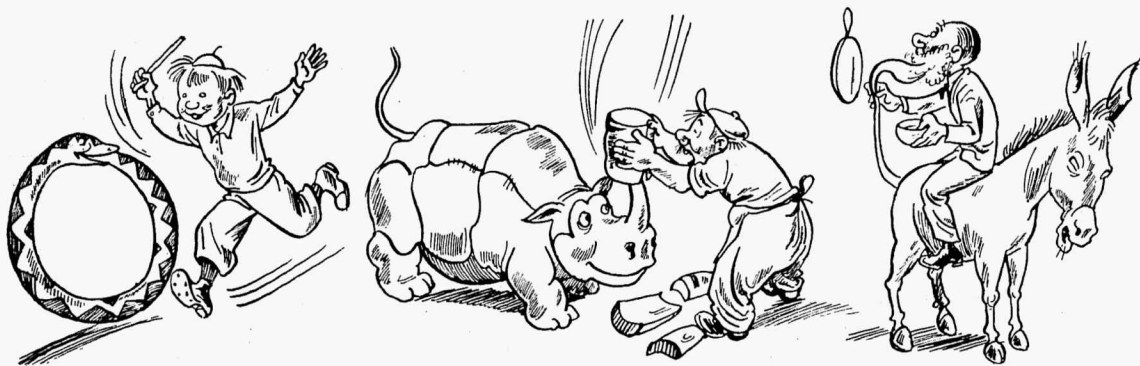
asub viis lõvi. Kui emalõvid (neid on neli) on võrdlemisi tagasihoidlikud ega avalda oma välimusega eriti sügavat muljet, on Zapik väga imposantne. Selles kujus on vägevust, neis silmis on hirmutavat vihatuld! Peagu lakkamatult marsib ta kitsas puuris edasi-tagasi, nägu vaatajate poole, silmis ilme: kui pääseks siit, küll siis... Muide: iga lõvi saab päevas 8 kg värsket liha.

Sama ilme on ka ilvese silmis. Ilves Ilu, kelle soomlased meie laskureile kinkisid, on täiesti oma nime väärt. Ta on tõesti ilus loom, aga vist üsna vihane vangisoleku pärast. Kes pole ilvest näinud, see kujutelgu ilusat, nõtkekehalist kassi, kes on nii... paraja vasika suurune.

Kui veel mainida kurgi, faasaneid, öö- ja kanakulle, lõbusaid dingosid, mäkra, haigureid, oravat, sinirebast ja hügelhirve, siis olekski loeteldud Väikese Zoo huvitav pere.

Agaga — pidime unustama tähtsaima. Emand Zapik sünnitas hiljuti kaks pisilõvi. Et ta aga neist suurt ei hoolinud, siis hakkas pr. Sukku üks loomaia talitajaid, imikute võõrasemaks. Ja nüüd elavadki lõvikutsikad uue ema toas, ronivad põrandal ringi, magavad korvis suurraiti all. Pisilõvisid koheldakse suurima õrnusega, söödetakse lapsepudelist, hellitatakse. Loomaia juhataja ja korteriomani kuulab kutsel läksime meiega „lastetuppa“. Kuulsime „kurba“ uudist — „lastel“ kõht haige. „Võõrasema“ hoidis hoolealuseid õrnalt süles ja jootis neid kummeliteega, endal käed „laste“ küünetõmmet-verised!

Meil ei tarvitse noorte zapikute pärast siiski muret tunda: nende ridade kirjutamise ajal kuuldusid nende kõhud olevat juba täiesti terved. Küll aga kutsutakse meid kõiki abiks otsima nimesid neile haruldastele „lastele“. Sellest aga teisel lähemalt. *Paul Rummo.*

Pilte Digurvändaste maalt,

V. a.

«Meie Nooruse» sõbrad

T. M. Kõrvekuningas Zapik ja Emand paluvad Teid vaderiks, et leida sobivad nimed kahele äsjasündinud lõvikutsule.

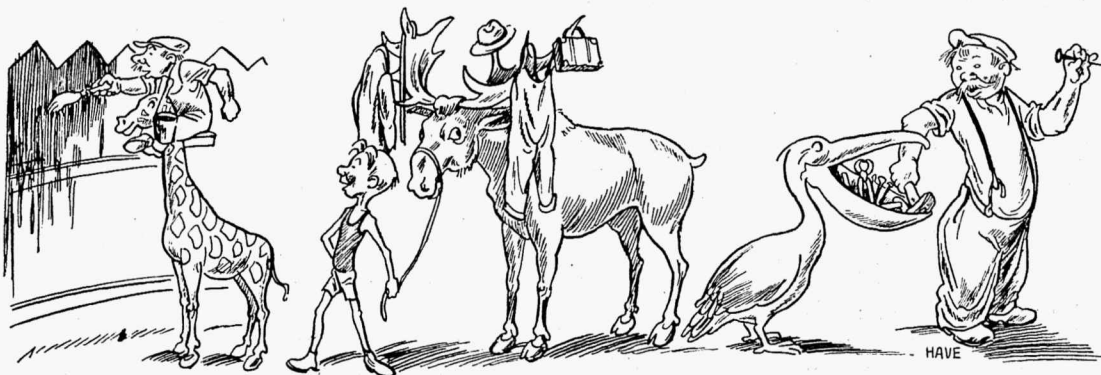
Väikeses Zoos, nagu teisalt lugeda võime, ja kaanepildiltki näeme, oli hiljuti rõomustav sündmus kahe tillukese lõvikutsu saabumise näol. Nüüd on aga Väikese Zoo asutajail ja loomade hooldajail suur mure murda: mis uustulnukaile nimeks panna? Selle toredate asutuse loojad eesotsas dir. P. P ä t s'iga tulid mõttele — miks siin mitte kasutada loomade ja loomaia innukaimate sõprade, noorte, abi?!

Selle mõtte teostamiseks kuulutati Eesti Loomakaitse Liit välja võistluse lõvikutsudele nimede leidmiseks. Tuleb mõelda kaks teie arvates sobivaimat nime ja saata need Eesti Loomakaitse Liidule, kelle poolt moodustatud žürii saadetiste hulgast valib parimad.

Endastmõistetavalt ei jäta ka meienooruslased sel puhul oma nappusid pingutamata. Võtke m kõik võistlusest osa!

Tehkem nii: kui kaks teie arvates hästi teravmeelset, lühidat ja lõvile sobivat nime on valmis mõeldud, siis kirjutage need käesoleva numbriga tagakaanel olevale kupongile. Märkinud sinna ka oma nime, aadressi ja vanuse, lõigake kupong välja, kleepige hästi kõvasti hari-likule postkaardile ja saatke h i l j e m a l t 18. d e t s e m b r i k s „Meie Nooruse“ toimetusele, kust need žüriile edasi toimetatakse. Muidugi võib valitud nimed saata ka otse Eesti Loomakaitse Liidu juhatusse.

P r e e m i a t e k s annab Eesti Loomakaitse Liidu juhatus kahele võistlejale, kelle soovitatud nimed žürii poolt hinnatakse parimaiks, terveks aastaks tasuta pääsme Väikesesse Zoosse. Kolmandale, neljandale ja viiendale „kohale“ tulnud nimede autorid saavad tasuta pääsme loomaaeda pooleks aastaks. „Meie Nooruse“ toimetuse omalt poolt annab kuuendale ja seitsmendale „kohale“ tulnud nimede autoreile „lohotuspreemiaiks“ kaks head raamatut.

kus loomi kasutatakse nii

PUUSEPA POEG

Varahommikul keegi oli juba sõitnud maanteel ning keerutanud üles raske liivatolmu. Polnud tuult, mis oleks viinud selle minema, ning nii maanteele oligi jäänud hall, väsinud ilme. Kusagil undas juba viljapeksumasin ning põllult veeti rukkivihukoormaid selle juure. Päike paistis uniselt läbi õhtul taevasse ununenud ja nagu kogu öö paigal seisnud pilvetompude. See oli kõigiti argipäeva hommik, tuhmi ja tolmuise tööpäeva algus.

Lõksatas puusepamaja uks maantee serval ning Arvi tuli sellest välja oma igahommikusele esimesele käigule. Rätik ja seebitükk olid tal käes endised, igapäevased, kuid särk oli seljas valge, helevalge.

Minnes ojakalda poole, kus Arvi hommikuti pesi silmi, ta nägi, et Taali oli karjaga just sealsamas teisel pool oja. Seda ta tahtiski, sest tal oli rääkida uudist.

„Sul on täna pühapäevasärk seljas, kas lähed külla või?“ küsis Taali.

Arvi oli kahevahel, kas vastata kohe enne näo kastmist, rääkida pesemist toimetades või jätta jutt lõpuks. See oli küllaltki oluline küsimus, sest Taali ootas vastust ja rääkida oli palju ning tähtsat.

Kuidas ta tegi? Ta pani seebi purdelauale, rätiku riputas oksa külge, ise aga astus läbi vee Taali-poolsele kaldale.

„Palju on uudist. Asi on hoopis teisugune kui küllaminek. Asjad hakkavad nüüd hoopis teistmoodi minema.“

„Mis teistmoodi?“

„Ega ma enne ise ka teadnud kui eile õhtul sain teada. Vahel ikka räägiti ka seda juttu, aga ikka nii, et ega sellest vist midagi välja tule. Ei teadnud siis mõteldagi ega hoolida sellest. Aga nüüd isa oli Marjasaare onuga rääkinud ja onu julgustanud ka, et kui tuleb häda kätte, küll tema ka natuke aitab...“

„Millest sa räägid?“

„Sellest, et mind pannakse linna kooli. Isa oli alati ikka väga rahul, et ma selle puutöö nii hästi olen ära õppinud, kiidab teistelegi ikka, et terane poiss, küllap

sel muudegi asjade õppimine tühiasi. Ja siis nüüd temal on nõu teha onu abiga minust koolitatud mees. See asi on otustatud.“

„Sa lähed siis hoopis siit ära? Linna?“

„Nojah, kas sa siis aru ei saa, ega linn siia tule ju. Aga ega kohe veel lähe kuhugi. Koolid algavad alles vahest paari nädala pärast. Aga nüüd ma hakkangi päev käima kooliõpetaja juures tundevõtmas. On vaja seda kõike korrata, mis siin koolis õpetati. Mine tea, vahest on paljugi kevadest saadik läinud meelest, kes seda teadis hakata meele pidama. Linnas peab kooli sisse saama, seepärast vaja kõik korrata ja meele tuletada.“

Taali nägu on läinud üsna märkamatult tusesemaks. Ta ei rõõmusta sugugi kuuldud uudiste üle.

„Aga, Arvi, kas sa siis tahad linna minna?“

Arvi naeratab.

„Ma tahan alati linna minna. Siis läksin ka hea meelega, kui tõin sulle sünnipäevaks selle salmialbumi. Aga kooli minna, sellele ma mõtlesin kogu öö. Õhtul ma olin küll vastu, sest, mäletad, kevadel meil mõlemail oli hea meel, kui ütlesime, et nüüd ükskord oleme nendest raamatutest lahti. Mulle tuli see meele ning ma mõtlesin, et juba jälle hakkavad need raamatud tulema, ei ole nendest veel lahti... Aga isa ütles, et mis asi see siis on, võta kätte ja tee läbi. Siis ma saavat hea elu, nagu neil kõigil, kes on palju koolis käinud. Ma siis mõtlesin ka, et mis ma kardan, lähengi siis ja teen läbi. Linnas vahest õppimine läheb paremini, sest siin oli see treipink ja muud riistad, nendega läks palju aega ära. Linnas neid igas korteris ei ole ja jääb aega üle.“

„Aga sina lubasid ju mulle teha väikese ilusa kastikese?“

„Teen. Lauad on juba kuivamas, ilusad kaselaua jupid. Peavad olema hästi kuivatatud laud... Kui enne ei saa, siis pühade vaheajal viskan ta kokku, see mõni asi siis!“

„Aga mina ei taha niisama kokkuvisatud kasti. Pea need lauad siis parem endale ja mine linna.“

„Ei, kuidas? Ega ma ütelnud ju, et ma halva kasti teen. Ma teen selle kasti nii ilusa nagu veel oskan, näitusele võib isegi viia. Kaane teen maarjakasest, meil on seda puud ka. Küljed tulevad keerulise toimega tüvest, keerulised mustrid peal. Kokku visata — see on meil niisugune puuseppade ütlus, aga see ei tähenda, nagu sina arvad, et lüüakse naeltega kokku nagu searuihi. Meie isaga ütleme iga asja juures, et muudkui viskame kokku, aga iga asja juures näe-

nii, nagu sa arvad... Mina oma sõna ei murra ja oma meelt ei muuda... Minu sõna maksab ka midagi.“

„Arvi, kuhu sa jääd nii kauaks?“ kuuldus puuseppamaja poolt. Arvi ema oli tulnud õue poega otsima. „Tee ruttu, söök on valmis.“

„Jajaa, küll ma juba tulen, silmapilk,“ hüüdis Arvi, teeseldes täismehe häält, nagu ta seda ikka tavatses teha ema heaksmeeleks. Ta kumardas vee ligi ning hakkas kiiresti pilduma vett näole, juustesse ja kaelale.

„Nii jah,“ puristas ta läbi vee, „nii

*Lydia Mei
illustatsioon*

me niipalju vaeva, et... Meie isaga teeme kõik asjad nii hästi kui vähegi oskame. Sina ära karda, et saad halva kasti. Käperdatud tööd meie oma töökojast välja ei lase.“

Taali nägu siiski ei saanud rõõmsaks.

„Jaa, aga sa teed kasti küll, aga ise lähed ära... Mis mulle siis sellest kastistki...“

Arvi näole ilmus õnnelik naeratus nagu koidupuna. Ta otsis kaua kogeldes sõnu.

„Ei, ega see ole... teine tubakas... Või see ikka on teine tubakas... See on nii, et... Kuula nüüd... Noh, kuidas seda siis jälle nii? Käin koolis, no mis siis sellest? Ega seepärast midagi...

hakkavad need asjad nüüd minema. Kuulda on, et Jukut hakatakse nüüd õpetama isale abiks, mis ta muidu vedeleb päevad otsa ojakaldaid mööda. Kasti teen ma ilusa, ma linnas vaatan, kus on ilusaid kaste, vaatan, kuidas need on tehtud. Jõulu ajal teeme kasti valmis. Niikaugele ikka saab, et puutöö on valmis. Värvida võin linnas ka, see nüüd mõni asi, ei nõua palju riistu... Paar pintslit ja värvitops...“

Kui ta pestud ja kuivatatud näoga teiselt poolt oja muheldes vaatas Taali poole, siis ei kadunud veelgi nukrus Taali näolt. Rohkemgi — Taalile näis ta puhtast näost ja säravatest silmadest, et nüüd on lõplikult pestud maha puu-

sepatoa tolm ja Arvis ongi juba palju seda, kelleks ta läheb õppima.

Vaene karjatütarlaps istus kivi otsa ning pleekinud karjariides ta ei eraldunud palju kastetu ja põuase sügishommiku luitunud üldpildist.

Möödusid nädalad. Arvi oli nüüd linnas ja koolipoiss.

Imelik ja uudne oli see elu. Temale see kooli sattumine oli ootamatu juhus, mille üle ta ikka veel imestas, kuid kaasõpilastele see tee oli loomulik ja endastmõistetav. Ta istus klassis omavanuste noorukitega, kelle päevad olid muretud ja elukäsitus veel üsna lapselik. Ei, nad olid osavad igasugustele sõnadele ja seletamistele, sest nad olid palju rohkem näinud, palju rohkem lugenud. Kuid mis puutus töösse, siis see oli nendele tundmatu maailm. Sinna ei ulatunudki nende pilk, otsekui ei tuleks seda nendele kunagi vaja.

Ühel pärastlõunal Arvi leidis korteris kirja emalt, mille oli toonud keegi maalt linnas käinu.

„Teatan sulle, Arvikene, kurba uudist,“ kirjutas ema. „Marjasaare onu suri täna hommikul ja pühapäeval on matmine. Tule siis laupäeva õhtul ka koju, et saaksid pühapäeval matmisest osa võtta. Ütle koolis, et pead esmaspäeval puuduma, muidu tuleb sulle vahet pahandust. Püüa õppida hoolega, sest meil tuleb nüüd vist kergem. Onu pärandas Marjasaare talu meile. Tule siis laupäeval.“

Kuid juba järgmisel hommikul Arvi oli kodus hõõvlite juures.

Keskhommikul ta juba sõitis alevi poole. Ta silmad vaatlesid kodukoha ümbrust ning hinges ta oli nukker, et ilma temata siin oli toimunud suuri muutusi. Suvest polnud midagi jäänud järele, päike paistis uniselt ja kurvalt, põludelt nopiti viimseid kartuleid. Suvivili oli kadunud, rukkioras juba haljendas...

Kuid mäeveeru taga ta silm avastas siiski veel midagi suvest. Võib-olla tähtsaima suvetunnuse tema meelest. Taali hoidis seal karja oruheinamaal.

Ta peatas seal hobuse ja hõikas Taalit.

„Tere, noorhärä,“ vastas Taali ning ta hääles kuuldus arga rõõmu ja pilget, kuigi heatahtlikku.

„Ära härrata, mul on aega vähe. Sõidan nüüd alevisse, sealt toon küünlaid ja küünlajalgu. Linnas maetakse surnuid küünaldega. Ingliseid tõin ka kaasa, mis pannakse puusärgile. Linnas maetakse kõik surnud ühes inglitega. Tule vaatama, kui ilusa puusärgi me onule teeme. Kas tuled?“

„Tulen küll. Kunas sa ära sõidad?“

„Ega ma sõidagi. Pean nüüd koju jääma. Osa peret läheb tallu, õde tuleb teenistuskohalt ära. Mina jään siia ja hakkan ise puusepaks. Meid on siin varsti terve vald täis.“

„Aga kas isa lubas koolist koju jääda?“

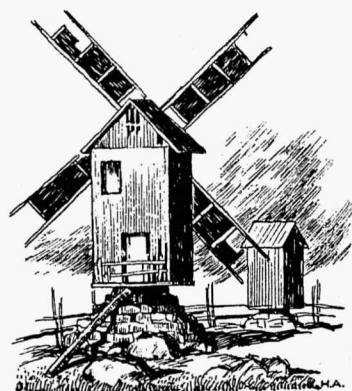
„Ega ma veel rääkinud ole, aga plaan on valmis. Minu sõna maksab ka midagi. Töö juures saab ka end veel harida ja täiendada.“

Taali lõi silmad maha ja vaikis. Et Arvi sõna midagi maksab, seda oli ta ennegi kord ütelnud. Ning see seis Taalil mitte üksi meeles, vaid ka kõrvus.

„Nojah, siis nüüd tead, kuidas asjad on. Mul on aga aega vähe. Täna õhtuks on vaja puusärk kokku lüüa ja Marjasaarele ära viia. Tule siis juba õhtul sinna. Head päeva!“

Ta sõitis minema ning Taali lehvitas talle järele.

Ah, see petlik maailm oli jälle kord ilus...

Sädelev veejuga

Teatavasti päikesekiir tungides õhust vette murdub langemispunktis tõmmatud ristjoonele lähemale. Ja vastupidi: tungides veest õhku murdub kiir ristjoonest eemale. Õhust vette tungib valgusekiir igasuguste tingimuste juures, kuid veest õhku — ainult siis, kui langeva kiire ja veepinna vahel asetsev nurk A (joon. 1) pole väike.

Kui nurga A suurus on väike (iga vedeliku puhul on nurga suurus isesugune), siis veest veepinnale langev kiir ei tungi mitte õhku, vaid peegeldub uuesti vette: veepind mõjub peeglina (joon. 2).

Selles võime veenduda, kui vaatame altpoolt klaaspurgis olevale veepinnale: me näeme veepinnal pöranda kujutust.

Selgeima ja huvitavaima tõenduse saame alljärgnevast katsest (joon. 3 ja 4), mille sooritame päikesepaistelise ilmaga.

Jooniseil (3 ja 4) otsesed päikesekiired langevad peeglile P. Sealt nad peegelduvad horisontaalselt. Juhime need horisontaalsed kiired veejukka.

Selleks muretseme neljakandilise plekknõu (vana õli-, piirituse- või värvikann), mille külgedesse teeme vastastikku augukesed, üsna põhja lähedale. Ühe neist avaustest, mille suurus on umbes 6×6 sm, katame seestpoolt klaasiga ja teise sisse asetame ümarguse mõne sm pikkuse plekktoru. Toru suleme korgiga. Klaasi kleebime plekknõu külge kampoli ja vaha

seguga, kusjuures nii klaas kui ka plekknõu peavad olema päris kuivad, muidu liim ei hoiu.

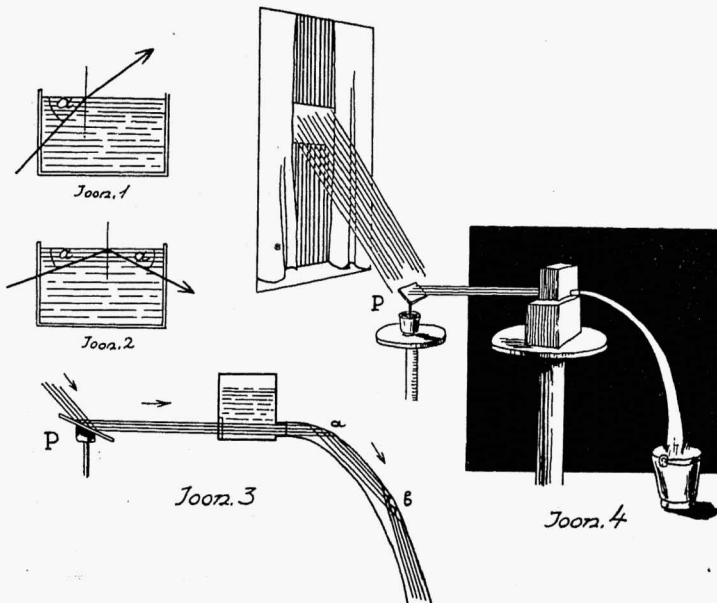
Valminud plekknõu asetame lauale nii, et peeglist peegeldunud päikesekiired tungiks läbi klaasakna plekktorru. Täidame plekknõu veega ja lisame veele natuke piima, et vedelik näiks piimjana. Toru alla asetame silmapesukaasi või ämbri ja siis avame korgi. Vesi langeb nüüd rahuliku ja jämeda joana. Valguskiired aga ei tungi veejoast välja. Seal, kus nad peaksid veest õhku tungima, näitaks punktis A (joon. 3), nad peegelduvad vette tagasi, muutes suunda. Nii peegelduvad nad ka näiteks punktis B (joon. 3): langemisnurk on suur ja veejoa sisemine veepind mõjub peeglina.

Veejuga on vangistanud päikesekiired. Meie näeme piimja vedeliku asemel sädelevat sulametalli. See on meelikõitev pilt.

Eriti hästi õnnestub katse siis, kui pimendame toa ja plekknõu akna ette asetame luubi, mille fookus on juhitud veejukka.

Et aga vesi üldiselt suurendab fookuse kaugust, siis on parem võtta niisugune luup, mille fookuse kaugus asub akna ja toru otsa $\frac{2}{3}$ vahemaal.

Siis näeme, kuidas sädelev veejuga langeb ämbrisse ja veetilgad sätendavad teemantidena.

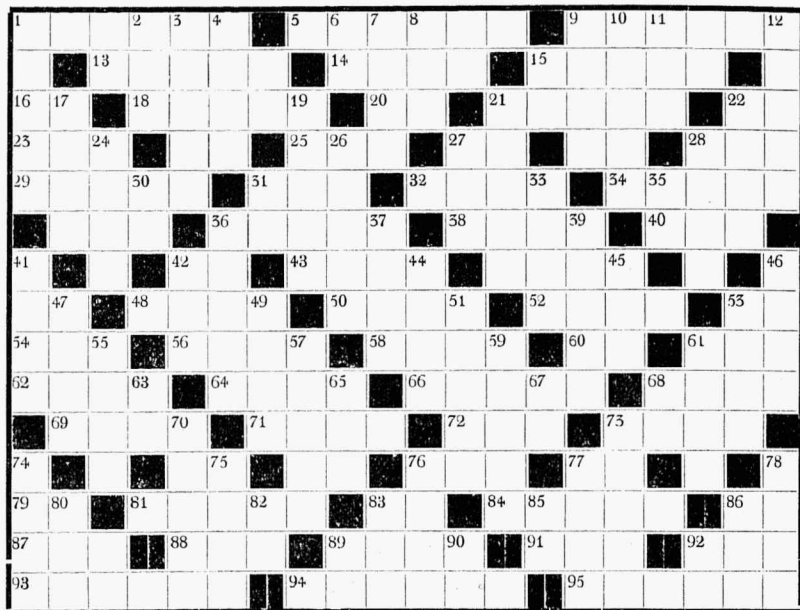

“MUPU VÕTTEID”

Ristsõnad

Põikread: 1. Linn ja raudteejaam Lõuna-Eestis. 5. Järv Võrumaal. 9. Suvituskoht ja jaam P.-Eestis. 13. Ilus mererannik P.-Eestis. 14. Tulu. 15. Alev Järva- ja Võrumaal. 16. Rahaüksus (lühend.). 18. Kala kehaosad. 20. Kahekordne umbhäälik. 21. Väin Eesti vetes. 22. Meil. 23. Endine riigivanem. 25. Poininimi. 27. Sina. 28. Pinnamõõt. 29. Eesti järv (esineb luulelises legendis). 31. Jõgi Venemaal. 32. Kehaosa. 34. Riik P.-Euroopas. 36. Vald Tartumaal. 38. Metallimuld. 40. Sidesõna. 42. Mina. 43. Jalgte. 48. Koht. 50. Sanatoorium P.-Eestis. 52. Lehtpuu. 53. Noot. 54. Pühakspeetud jõgi Võrumaal. 56. Väikelaps. 58. Rumal. 60. Kahekordne umbhäälik. 61. Sadama osa. 62. Tõbise abimees. 64. Ese sepikojast. 66. Saksa kirjanik-ajaloolane. 68. Koduloom. 69. Vilgas, liikuv. 71. Kivimi liik. 72. Asi. 73. Eesti vanavarakoguja (surnud). 76. Eesti kirjanik ja poliitik. 79. Tähestiku esimesi tähti. 81. Naiskuju „Kalevipojast“. 83. Jõgi Lätis. 84. Vald Järva- ja Võrumaal. 86. Kahekordne täishäälik. 87. Noot. 88. Ameerikapärane mehenimi. 89. Umargune keha. 91. Mahukasa vedelikunõu. 92. „Liha tugi.“ 93. Rand, perv. 94. Jõgi Valgamaal. 95. Tippsaavutus.

Püstread: 1. Vald Tartumaal. 2. O. Lutsu teos. 3. Jaam Tallinna lähedal. 4. Naisenimi. 6. Kirjanik Kivikase nimetähed. 7. Siseorgan. 8. Religioon. 9. Koduloom. 10. Jaam Tallinna-Pärnu teel. 11. Terav varras. 12. Tööstusalevik Virumaal. 15. Kaubanduslik lühend. 17. Üür. 19. Kindlustatud sadam Senegambias. 21. Prae lisand. 22. Vanamoeline eesti mehenimi. 24. Võimlemisinstruktor. 26. „Estonia“ tenor. 27. Noa poeg. 28. Taarausuliste preester. 30. Noot. 33. Ohuline aine. 35. Kahekordne täishäälik. 36. Järv Soomes. 37. Ilmakaar. 39. Öpperuum. 41. Suvituslinn L.-Eestis. 42. Kuu. 44. „Va nemuise“ direktor. 45. Rohumaa. 46. Arv. 47. Uhke, suurepärase. 49. Kaitsevahend sõjas. 51. Verejanuline kodumaa metsloom. 53. Laeva osa. 55. Pealinn P.-Euroopas. 57. Kahvatu. 59. Kuju O. Lutsu „Kevadest“. 61. Suur metsloom. 63. Tema. 65. Toiduaine. 67. Noot. 70. Rootsi kuningate suguvõsa. 73. Rüütliossi varemud Lõuna-Eestis. 74. Lehtpuu. 75. Sama mis 64 põikreas. 76. Uliväärtuslik varandus. 77. Kalavõrgu eriliik. 78. Mõõbliese. 80. Hiiglamadu. 82. Kahekordne umbhäälik. 83. Piirab alumineid. 85. Mina. 86. Keemise tulemus. 90. Alumiumi keemiline märk (või ameeriklase eesnimi).

Püstread: 1. Vald Tartumaal. 2. O. Lutsu teos. 3. Jaam Tallinna lähedal. 4. Naisenimi. 6. Kirjanik Kivikase nimetähed. 7. Siseorgan. 8. Religioon. 9. Koduloom. 10. Jaam Tallinna-Pärnu teel. 11. Terav varras. 12. Tööstusalevik Virumaal. 15. Kaubanduslik lühend. 17. Üür. 19. Kindlustatud sadam Senegambias. 21. Prae lisand. 22. Vanamoeline eesti mehenimi. 24. Võimlemisinstruktor. 26. „Estonia“ tenor. 27. Noa poeg. 28. Taarausuliste preester. 30. Noot. 33. Ohuline aine. 35. Kahekordne täishäälik. 36. Järv Soomes. 37. Ilmakaar. 39. Öpperuum. 41. Suvituslinn L.-Eestis. 42. Kuu. 44. „Va nemuise“ direktor. 45. Rohumaa. 46. Arv. 47. Uhke, suurepärase. 49. Kaitsevahend sõjas. 51. Verejanuline kodumaa metsloom. 53. Laeva osa. 55. Pealinn P.-Euroopas. 57. Kahvatu. 59. Kuju O. Lutsu „Kevadest“. 61. Suur metsloom. 63. Tema. 65. Toiduaine. 67. Noot. 70. Rootsi kuningate suguvõsa. 73. Rüütliossi varemud Lõuna-Eestis. 74. Lehtpuu. 75. Sama mis 64 põikreas. 76. Uliväärtuslik varandus. 77. Kalavõrgu eriliik. 78. Mõõbliese. 80. Hiiglamadu. 82. Kahekordne umbhäälik. 83. Piirab alumineid. 85. Mina. 86. Keemise tulemus. 90. Alumiumi keemiline märk (või ameeriklase eesnimi).

Noorteajakiri „MEIE NOORUS“ ilmub 18 numbrit aastas (koolitöö ajal kaks korda kuus).

„Meie Noorus“ maksab tellides aastas 3 krooni, poolaastas 1 kr. 50 s. Üksiknumber 20 senti. Tellimisi võtavad vastu talitus, postiasutused, usaldusmehed koolides ja organisatsioonides ja paremad raamatukauplused.

„Meie Nooruse“ kaasandena ilmub tarviduse järgi „NOORTEJUHTIDE TEATAJA“, mille tellimishind on 50 senti aastas.

Mittetarvitatavaid käsikirju toimetuse ei säilita. Need tagastatakse autoreile ainult vajalise arvu postmarkide lisandamisel.

Toimetuse ja talituse aadress: „Meie Noorus“, Niguliste 12, Tallinn. Tel. 432-73. Posti jooksev arve nr. 88.

Väljaandja: Eesti Punane Rist.

Vastutav toimetaja: Paul Rummo.

Ilmus 5. dets. 1939. a.

„Nupuvõtteile“

mis ilmusid „Meie Nooruses“ nr. 11, saadeti nii palju lahendeid, et saatjate nimele loetelu võtaks liig palju ruumi — küllap oma paar lehekülge. Leppigem siis sellega, et märgime sedapuhku ainult „õnneseened“.

Mööblipaigutamise oli korralikemalt ja õigeimalt sooritanud M. Uustalu (Pärnu). Selle eest saab ta tasuta „Meie Nooruse“ 1940. aastakäigu.

Arvumõistatuse õigesti lahendajate hulgast valis loos E. Adumäe (Tallinn), kes sai preemiaks kauni raamatu.

Muide — neid arve on kerge meeles pidada selliselt kirjutades:

1	10	19	28
2	11	20	29
3	12	21	30
4	13	22	31
5	14	23	32
6	15	24	33
7	16	25	34
8	17	26	35
9	18	27	36

Lugege neid arve vasakult tulbast alates ülalt alla!

Vastuseks paljudele järelepärimistele mudellennukite hindade asjus juhime tähelepanu O-ü. „Tarmo“ kuulutusele. Mudelite materjalikomplektide tellimised ja järelepärimised palume aja säästmiseks saata otse ärile.

Kooliõpilastele

hinnalaadus

Soodsaim koolikottide, portfellide ja käekottide

paranduse ja värvimise töökoda asub

Harju 29—8

O/ü. „TARMO“

TALLINN, NARVA MNT. 6

Kõnetr. 306-50

OSAKONNAD:

Tartu, Gildi tän. 14

Rakvere, Pikk t. 5

Jooksev arve 213

Postkast 313

Nõudmisel hinnakirjad tasuta

Müügil suures valikus

mudellennukite

osad, tarbed ja valmistamise komplektid Ameerika, Soome, Inglise ja kodumaa tööstuselt.

„MEIE NOORUSE“

jõulunumber

ilmub suurendatud kujul. See tore jõulualbum üllatab teid eriti kauni välimusega ja huvitava sisuga.

Müügil varakult enne püüfi.

Hind endiselt 20 senti.

Lõvikutsude vaderi kupong

Nimedeks soovitan: 1)..... 2).....

Minu nimi: Vanus:

Adress:

VCC 150

Palju ülendavat rõõmu ja vaimustust

toob noorteajakiri MEIE NOORUS oma noortele sõpradele ka

uuel aastal

1940. aastal alustab MEIE NOORUS kolmandat aastakäiku. Vaatamata suurele menule, mille osaliseks MEIE NOORUS lühikese ilmumisaja kestel on saanud, pole ta veel jõudnud iga arenemishimulise noore lugemislauale. Palume kõiki MEIE NOORUSE sõpru, õpetajaid, noortetuhte ja lastevanemaid aidata kaasa, et iga tubli tüdruk ja poiss võiks uuel aastal 18 korda ikka ja uuesti ütelda: „Rõõmuvärin ja ootuseärevus paneb igakord põsed õhetama, kui postikandja ulatab MEIE NOORUSE uue numbri“ . . . (T. algkooli õpilase kirjandist „Rõõmsaim päev“.)

— „Mis nendel viiga: nad võivad alati lugeda „Meie Noorust!““

— „Tead mis — palume, et isa meile ka telliks „Meie Nooruse“. See maksab aastas ju ainult 3 krooni ja selle eest saab 18 suurt numbrit!“

Selle sihi saavutamiseks korraldab MEIE NOORUSE toimetus ja väljaandja

MEIE NOORUSE levitamise võistluse

Preemiad võistlustest osavõtjatele:

1) Kr. 70.— sularahas

Selle väärtusliku kingituse saab kool, kellelt saabub kuni 1. veebruarini 1940. a. (proportsionaalselt õpilaste arvule) kõige rohkem MEIE NOORUSE aastatellimisi 1940. aastaks. Arvestamisele tulevad kooli, koolis töötavate organisatsioonide ja koolijuhataja või õpetajate kaudu saadetud õpilaste tellimised, kui neid on vähimalt 25. Preemia kasutab võitja kool õppenõukogu määramisel kooli õpilaskonna isetegevuse arendamiseks

2) Kr. 50.— suurune maikastipendium Soome

Preemia kuulub sellele õppejõule või noorteorg-ni juhile, kes kirja teel või posti jooksu arve nr 88 kaudu MEIE NOORUSE talitusele 1. veebruarini 1940. a. saadab või isiklikult toob suurima arvu MEIE NOORUSE aastatellimisi 1940. aastaks.

3) Rida väärtuslikke kinke neile meienooruslastele, kes 1. veebruarini 1940. a. „Meie Nooruse“ talitusele saadavad või toovad suurima arvu „Meie Nooruse“ aastatellimisi 1940. aastaks.

4) Meie noortele sõpradele osavõtu-võimalus

MEIE NOORUSE suvilaagrist

MEIE NOORUSE suvilaager korraldatakse 1940. a. suvel K. Pätsi nim. EPR Kose Vabaõhukooli juures. See üritus pakub noortele palju toredaid suvevõlusi — seda enam, et ta asub Vabaõhukooli juures, mis on saanud kuulsaks kauni asukoha, mugavate ruumide ja originaalsete spordivõimaluste pärast. Sellest edaspidi MEIE NOORUSES lähemalt. MEIE NOORUSE suvilaagris võib 1940. a. suvel nädal aega täiesti tasuta viibida 25 meienooruslast. Need 25 õnneseent valib loos nende tublide tüdrukute ja poiste hulgast, kes enne 1. veebruari 1940. a. tellivad MEIE NOORUSE 1940. aastaks. Nii et — rõõmu huvitavat ajakirja lugedes terveks aastaks ja tore suveveetmise võimalus veel pealekauba. Ja seda kõike ainult kolme krooni eest; selle raha teenite ise hõlpsasti või saate vanemailt, kui neid hästi kenasti palute!

Seniseid ja uusi sõpru tervitades

MEIE NOORUS
Niguliste 12, Tallinn